

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών (4. Aṅguttara
Nikāya)

09. Το βιβλίο των εννέα (09. Navakanipāṭapāḷi)

1. Η πρώτη πεντηκοντάδα (1. Paṭhamapaññāsakaṃ)

[AN 9.1-51, PTS 4.351-4.455]

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

09. Το βιβλίο των εννέα

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

Το βιβλίο των εννέα

1. Η πρώτη πεντηκοντάδα

1. Το κεφάλαιο για τη φώτιση

1. Η ομιλία για την ανώτατη φώτιση

1. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάθτι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς:

«Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποια είναι, φίλε, η κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση;' όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, πώς θα απαντούσατε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται».

«Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποια είναι, φίλε, η κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση;' όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι -

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός έχει καλούς φίλους, καλούς συντρόφους, κλίνει προς τους καλούς. Αυτή, φίλε, είναι η πρώτη κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζει, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτή, φίλε, είναι η δεύτερη κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, αυτή η συζήτηση που οδηγεί στην εξάλειψη των νοητικών μολύνσεων, κατάλληλη για το άνοιγμα του νου, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες, συζήτηση για την ικανοποίηση, συζήτηση για την αποστασιοποίηση, συζήτηση για την απομόνωση από την κοινωνία, συζήτηση για τη διέγερση της

ενεργητικότητας, συζήτηση για την ηθική, συζήτηση για την αυτοσυγκέντρωση, συζήτηση για τη σοφία, συζήτηση για την απελευθέρωση, συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης, τέτοια συζήτηση αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο. Αυτή, φίλε, είναι η τρίτη κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φαύλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις. Αυτή, φίλε, είναι η τέταρτη κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός είναι σοφός, προικισμένος με σοφία που οδηγεί στην έγερση και την πάροδο, ευγενή, διεισδυτική, που οδηγεί στην πλήρη εξάλειψη της δυστυχίας. Αυτή, φίλε, είναι η πέμπτη κοντινή αιτία για την ανάπτυξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανώτατη φώτιση».

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, μοναχοί, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - θα είναι ηθικός, θα διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τόπο που συχνάζει, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης θα εξασκείται σε αυτούς.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, μοναχοί, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - αυτή η συζήτηση που οδηγεί στην εξάλειψη των νοητικών μολύνσεων, κατάλληλη για το άνοιγμα του νου, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες, συζήτηση για την ικανοποίηση, συζήτηση για την αποστασιοποίηση, συζήτηση για την απομόνωση από την κοινωνία, συζήτηση για τη διεγερση της ενεργητικότητας, συζήτηση για την ηθική, συζήτηση για την αυτοσυγκέντρωση, συζήτηση για τη σοφία, συζήτηση για την απελευθέρωση, συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης, τέτοια συζήτηση θα αποκτά κατά βούληση, θα αποκτά χωρίς δυσκολία, θα αποκτά χωρίς κόπο.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, μοναχοί, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - θα διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φαύλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, μοναχοί, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - θα είναι σοφός, προικισμένος με σοφία που οδηγεί στην έγερση και την πάροδο, ευγενή, διεισδυτική, που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας.

«Και επιπλέον, μοναχοί, από αυτόν τον μοναχό, αφού εδραιωθεί σε αυτά τα πέντε φαινόμενα, τέσσερα φαινόμενα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω - η ρυπαρότητα του σώματος πρέπει να αναπτυχθεί για την εγκατάλειψη της λαγνείας, η φιλικότητα πρέπει να αναπτυχθεί για την εγκατάλειψη του θυμού, η μνήμη επί της αναπνοής πρέπει να αναπτυχθεί για το σταμάτημα των λογισμών, η αντίληψη της παροδικότητας πρέπει να αναπτυχθεί για την εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ

είμαι'. Σε αυτόν που έχει την αντίληψη της παροδικότητας, μοναχοί, η αντίληψη του μη-εαυτού παραμένει. Αυτός που έχει την αντίληψη του μη-εαυτού φτάνει στην εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ είμαι', στο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την καθοδήγηση

2. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «'Προικισμένος με υποστήριξη, προικισμένος με υποστήριξη', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός είναι προικισμένος με υποστήριξη;» «Αν, μοναχέ, ένας μοναχός στηριζόμενος στην πίστη εγκαταλείπει το φαύλο και αναπτύσσει το καλό, εκείνο το φαύλο έχει πράγματι εγκαταλειφθεί από αυτόν. Αν, μοναχέ, ένας μοναχός στηριζόμενος στην ντροπή... κ.λπ... Αν, μοναχέ, ένας μοναχός στηριζόμενος στον ηθικό φόβο... κ.λπ... Αν, μοναχέ, ένας μοναχός στηριζόμενος στην ενεργητικότητα... κ.λπ... Αν, μοναχέ, ένας μοναχός στηριζόμενος στη σοφία εγκαταλείπει το φαύλο και αναπτύσσει το καλό, εκείνο το φαύλο έχει πράγματι εγκαταλειφθεί από αυτόν. Εκείνο το φαύλο του μοναχού έχει εγκαταλειφθεί, έχει καλώς εγκαταλειφθεί, αυτό που έχει εγκαταλειφθεί αφού το είδε με την ευγενή σοφία».

«Και επιπλέον, μοναχέ, από αυτόν τον μοναχό, αφού εδραιωθεί σε αυτά τα πέντε φαινόμενα, τέσσερις καθοριστικές υποστηρίξεις πρέπει να διαμένει σε αυτές. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχέ, ένας μοναχός, έχοντας εξετάσει, χρησιμοποιεί κάτι· έχοντας εξετάσει, αποδέχεται κάτι· έχοντας εξετάσει, αποφεύγει κάτι· έχοντας εξετάσει, απομακρύνει κάτι. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, ένας μοναχός είναι προικισμένος με υποστήριξη». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Μεγκκίγια

3. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Τσαλικά, στο όρος Τσαλικά. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Μέγκκιγια ήταν ο συνοδός του Ευλογημένου. Τότε ο σεβάσμιος Μέγκκιγια πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Μέγκκιγια είπε στον Ευλογημένο: «Επιθυμώ, σεβάσμιε κύριε, να μπω στο χωριό Τζάντου για προσφερόμενη τροφή». «Όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα, Μέγκκιγια».

Τότε ο σεβάσμιος Μέγκκιγια, αφού ντύθηκε την πρωινή περίοδο της ημέρας και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στο χωριό Τζάντου για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στο χωριό Τζάντου για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πήγε προς την όχθη του ποταμού Κιμικαλά. Ο σεβάσμιος Μέγκκιγια, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο στην όχθη του ποταμού Κιμικαλά, είδε ένα άλσος μανγκοδέντρων, εμπνευστικό και γοητευτικό. Αφού το είδε, του ήρθε αυτή η σκέψη: «Εμπνευστικό πράγματι είναι αυτό το άλσος μανγκοδέντρων, γοητευτικό. Αυτό πράγματι είναι αρκετό για έναν γιο καλής οικογένειας που επιθυμεί την επίμονη προσπάθεια, για επίμονη προσπάθεια. Αν ο Ευλογημένος μου το επέτρεπε, θα ερχόμουν σε αυτό το άλσος μανγκοδέντρων για επίμονη προσπάθεια».

Τότε ο σεβάσμιος Μέγκκιγια πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μέγκκιγια είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφού ντύθηκα την

πρωινή περίοδο της ημέρας και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, μπήκα στο χωριό Τζάντου για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησα στο χωριό Τζάντου για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πήγα προς την όχθη του ποταμού Κιμικαλά. Είδα πράγματι εγώ, σεβάσμιε κύριε, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο στην όχθη του ποταμού Κιμικαλά, ένα άλσος μανγκοδέντρων, εμπνευστικό και γοητευτικό. Αφού τον είδα, μου ήρθε αυτή η σκέψη - 'Εμπνευστικό πράγματι είναι αυτό το άλσος μανγκοδέντρων, γοητευτικό. Αυτό πράγματι είναι αρκετό για έναν γιο καλής οικογένειας που επιθυμεί την επίμονη προσπάθεια, για επίμονη προσπάθεια. Αν ο Ευλογημένος μου το επέτρεπε, θα ερχόμουν σε αυτό το άλσος μανγκοδέντρων για επίμονη προσπάθεια'. Αν ο Ευλογημένος μου το επιτρέψει, θα πήγαινα σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων για επίμονη προσπάθεια». «Περίμενε ακόμα, Μέγκχιγια! Είμαι μόνος ακόμα, μέχρι να έρθει και κάποιος άλλος μοναχός».

Για δεύτερη φορά ο σεβάσμιος Μέγκχιγια είπε στον Ευλογημένο: «Για τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει τίποτε περαιτέρω που πρέπει να γίνει, δεν υπάρχει συσσώρευση αυτού που έγινε. Για μένα όμως, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει κάτι περαιτέρω που πρέπει να γίνει, υπάρχει συσσώρευση αυτού που έγινε. Αν ο Ευλογημένος μου το επιτρέψει, θα πήγαινα σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων για επίμονη προσπάθεια». «Περίμενε ακόμα, Μέγκχιγια, είμαι μόνος ακόμα, μέχρι να έρθει και κάποιος άλλος μοναχός».

Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Μέγκχια είπε στον Ευλογημένο: «Για τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει τίποτε περαιτέρω που πρέπει να γίνει, δεν υπάρχει συσσώρευση αυτού που έγινε. Για μένα όμως, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει κάτι περαιτέρω που πρέπει να γίνει, υπάρχει συσσώρευση αυτού που έγινε. Αν ο Ευλογημένος μου το επιτρέψει, θα πήγαινα σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων για επίμονη προσπάθεια». «Όταν κάποιος λέει 'επίμονη προσπάθεια', Μέγκχια, τι άλλο θα μπορούσαμε να πούμε! Όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα, Μέγκχια».

Τότε ο σεβάσμιος Μέγκχια σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και κατευθύνθηκε προς εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων· αφού έφτασε, μπήκε σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων και κάθισε για ημερήσια διαμονή στη βάση κάποιου δένδρου. Τότε στον σεβάσμιο Μέγκχια, ενώ διέμενε σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων, ως επί το πλείστον τρεις κακοί φαύλοι λογισμοί συνέβαιναν, δηλαδή - ηδονικός λογισμός, λογισμός του θυμού, λογισμός της βίας. Τότε στον σεβάσμιο Μέγκχια ήρθε αυτή η σκέψη: «Καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, εκπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ! Με πίστη πράγματι αναχωρήσαμε από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή· και όμως είμαστε περιτριγυρισμένοι από αυτούς τους τρεις κακούς φαύλους λογισμούς - τον ηδονικό λογισμό, τον λογισμό του θυμού, τον λογισμό της βίας».

Τότε ο σεβάσμιος Μέγκχιγια πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μέγκχιγια είπε στον Ευλογημένο:

«Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, ενώ διέμενα σε εκείνο το άλσος μανγκοδέντρων, ως επί το πλείστον τρεις κακοί φαύλοι λογισμοί συνέβαιναν, δηλαδή - ηδονικός λογισμός, λογισμός του θυμού, λογισμός της βίας. Τότε, σεβάσμιε κύριε, μου ήρθε η σκέψη: "Είναι καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, είναι εκπληκτικό, πράγματι,

αγαπητέ! Με πίστη πράγματι αναχωρήσαμε από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή· και όμως είμαστε περιτριγυρισμένοι από αυτούς τους τρεις κακούς φαύλους λογισμούς - τον ηδονικό λογισμό, τον λογισμό του θυμού, τον λογισμό της βίας'».

«Για την ανώριμη απελευθέρωση του νου, Μέγκχια, πέντε παράγοντες οδηγούν στην ωρίμανση. Ποια πέντε; Εδώ, Μέγκχια, ένας μοναχός έχει καλούς φίλους, καλούς συντρόφους, κλίνει προς τους καλούς. Για την ανώριμη απελευθέρωση του νου, Μέγκχια, αυτός είναι ο πρώτος παράγοντας που οδηγεί στην ωρίμανση.

«Επιπλέον, Μέγκχια, ένας μοναχός είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζει, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Για την ανώριμη απελευθέρωση του νου, Μέγκχια, αυτός είναι ο δεύτερος παράγοντας που οδηγεί στην ωρίμανση.

«Επιπλέον, Μέγκχια, αυτή η συζήτηση που οδηγεί στην εξάλειψη των νοητικών μολύνσεων, κατάλληλη για το άνοιγμα του νου, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες, συζήτηση για την ικανοποίηση, συζήτηση για την αποστασιοποίηση, συζήτηση για την απομόνωση από την κοινωνία, συζήτηση για τη διεύερση της ενεργητικότητας, συζήτηση για την ηθική, συζήτηση για την αυτοσυγκέντρωση, συζήτηση για τη σοφία, συζήτηση για την απελευθέρωση, συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης, τέτοια συζήτηση αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο. Για την ανώριμη, Μέγκχια, απελευθέρωση του νου, αυτό είναι το τρίτο φαινόμενο που οδηγεί στην ωρίμανση.

«Επιπλέον, Μέγκχια, ένας μοναχός διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φαύλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις. Για την ανώριμη, Μέγκχια, απελευθέρωση του νου, αυτό είναι το τέταρτο φαινόμενο που οδηγεί στην ωρίμανση.

«Επιπλέον, Μέγκχια, ένας μοναχός είναι σοφός, προικισμένος με σοφία που οδηγεί στην έγερση και την πάροδο, ευγενή, διεισδυτική, που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας. Για την ανώριμη, Μέγκχια, απελευθέρωση του νου, αυτό είναι το πέμπτο φαινόμενο που οδηγεί στην ωρίμανση.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, Μέγκχια, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - 'θα είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης θα εξασκείται σε αυτούς'.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, Μέγκχια, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - 'αυτή η συζήτηση που οδηγεί στην εξάλειψη των νοητικών μολύνσεων, κατάλληλη για το άνοιγμα του νου, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες... κ.λπ... συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης, τέτοια συζήτηση θα αποκτά κατά βούληση, θα αποκτά χωρίς δυσκολία, θα αποκτά χωρίς κόπο'.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, Μέγκχια, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - 'θα διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα... κ.λπ... χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις'.

«Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, Μέγκχια, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αυτό αναμένεται - 'θα είναι σοφός... κ.λπ... που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας'.

«Και επιπλέον, Μέγκχια, από αυτόν τον μοναχό, αφού εδραιωθεί σε αυτά τα πέντε φαινόμενα, τέσσερα φαινόμενα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω - η ρυπαρότητα του σώματος πρέπει να αναπτυχθεί για την εγκατάλειψη της λαγνείας, η φιλικότητα πρέπει να αναπτυχθεί για την εγκατάλειψη του θυμού, η μνήμη επί της αναπνοής πρέπει να αναπτυχθεί για το σταμάτημα των λογισμών, η αντίληψη της παροδικότητας πρέπει να αναπτυχθεί για την εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ είμαι'. Σε αυτόν που έχει την αντίληψη της παροδικότητας, Μέγκχια, η αντίληψη του μη-εαυτού παραμένει. Αυτός που έχει την αντίληψη του μη-εαυτού φτάνει στην εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ είμαι', στο Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Νάντακα

4. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Νάντακα στην αίθουσα συνάθροισης δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία σχετική με τη Διδασκαλία. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού πλησίασε, στάθηκε στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας περιμένοντας το τέλος της ομιλίας. Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας το τέλος της ομιλίας, έβηξε και χτύπησε τον σύρτη. Εκείνοι οι μοναχοί άνοιξαν την πόρτα για τον Ευλογημένο.

Τότε ο Ευλογημένος, αφού μπήκε στην αίθουσα συνάθροισης, κάθισε στο θεσπισμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε στον σεβάσμιο Νάντακα: «Μακρά ήταν αυτή η επεξήγηση της Διδασκαλίας που σου ήρθε να πεις στους μοναχούς, Νάντακα. Ακόμη και η πλάτη μου πονάει, καθώς στεκόμουν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας περιμένοντας το τέλος της ομιλίας».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Νάντακα, φαινόμενος ντροπιασμένος, είπε στον Ευλογημένο: «Δεν γνωρίζαμε όμως εμείς, σεβάσμιε κύριε, ότι ο Ευλογημένος στεκόταν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας. Αν πράγματι γνωρίζαμε, σεβάσμιε κύριε, ότι ο Ευλογημένος στεκόταν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας, ούτε τόσα δεν θα μας ερχόταν να πούμε».

Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας ότι ο σεβάσμιος Νάντακα φαινόταν ντροπιασμένος, είπε στον σεβάσμιο Νάντακα: «Καλώς, καλώς, Νάντακα! Αυτό, Νάντακα, είναι πρόπον για εσάς, γιους καλών οικογενειών που με πίστη εγκαταλείψατε την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, να συγκεντρώνεστε για μια ομιλία σχετική με τη Διδασκαλία. Όταν συγκεντρώνεστε, Νάντακα, δύο πράγματα πρέπει να γίνονται - είτε ομιλία σχετική με τη Διδασκαλία, είτε ευγενής σιωπή. Ένας μοναχός, Νάντακα, έχει πίστη, αλλά δεν είναι ηθικός. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός;' Όταν όμως, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης.

«Ένας μοναχός, Νάντακα, έχει πίστη και είναι ηθικός, αλλά δεν είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός και να είμαι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου;' Όταν όμως, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης.

«Ένας μοναχός, Νάντακα, έχει πίστη και είναι ηθικός και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, αλλά δεν είναι αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Όπως, Νάντακα, ένα τετράποδο ζώο θα ήταν. Αυτού ένα πόδι είναι κατώτερο και ελαττωματικό. Έτσι αυτό ως προς αυτήν την ιδιότητα θα ήταν ατελές. Ακριβώς έτσι, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, αλλά δεν είναι αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός και να είμαι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου και να είμαι αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία;»

«Όταν όμως, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου και αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

Τότε ο σεβάσμιος Νάντακα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Τώρα, φίλοι, ο Ευλογημένος, αφού φανέρωσε με τέσσερις όρους την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Ένας μοναχός, Νάντακα, έχει πίστη, αλλά δεν είναι ηθικός. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός;' Όταν όμως, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης. Ένας μοναχός, Νάντακα, έχει πίστη και είναι ηθικός, αλλά δεν είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου... κ.λπ... είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, αλλά δεν είναι αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Όπως, Νάντακα, αν ένα τετράποδο ζώο είχε ένα πόδι κατώτερο και ελαττωματικό, έτσι αυτό ως προς αυτήν την ιδιότητα θα ήταν ατελές. Ακριβώς έτσι, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός, και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, αλλά δεν είναι αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής, γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός, και να είμαι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου, και αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία;' Όταν όμως, Νάντακα, ένας μοναχός έχει πίστη και

είναι ηθικός και είναι αποδέκτης της εσωτερικής αυτοσυγκέντρωσης του νου και αποδέκτης της διόρασης των φαινομένων με ανώτερη σοφία, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης».

«Αυτά είναι τα πέντε, φίλοι, οφέλη της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης για τη Διδασκαλία την κατάλληλη στιγμή. Ποια πέντε; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή, με τον ίδιο τρόπο αυτός γίνεται αγαπητός στον Διδάσκαλο και ευχάριστος και σεβαστός και αξιοσέβαστος. Αυτό, φίλοι, είναι το πρώτο όφελος της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης για τη Διδασκαλία την κατάλληλη στιγμή.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή... κ.λπ... φανερώνει την άγια ζωή, με τον ίδιο τρόπο αυτός βιώνει το νόημα και βιώνει τη Διδασκαλία σε εκείνη τη Διδασκαλία. Αυτό, φίλοι, είναι το δεύτερο όφελος της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης για τη Διδασκαλία την κατάλληλη στιγμή.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή... κ.λπ... φανερώνει την άγια ζωή, με τον ίδιο τρόπο αυτός βλέπει το βαθύ νοηματικό εδάφιο σε εκείνη τη Διδασκαλία διαπερνώντας με τη σοφία. Αυτό, φίλοι, είναι το τρίτο όφελος της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης για τη Διδασκαλία την κατάλληλη στιγμή.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή... κ.λπ... φανερώνει την άγια ζωή. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή... κ.λπ... φανερώνει την άγια ζωή, με τον ίδιο τρόπο οι σύντροφοι στην άγια ζωή τον εκτιμούν περαιτέρω - 'Σίγουρα αυτός ο σεβάσμιος έχει επιτύχει ή θα επιτύχει'. Αυτό, φίλοι, είναι το τέταρτο όφελος της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης για τη Διδασκαλία την κατάλληλη στιγμή.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή, εκεί εκείνοι οι μοναχοί που ασκούνται, που δεν έχουν φτάσει στον στόχο, που διαμένουν επιθυμώντας την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις, αυτοί αφού ακούσουν αυτή τη Διδασκαλία ξεκινούν ενεργητικότητα για

την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου. Αλλά εκείνοι οι μοναχοί εκεί που είναι Άξιοι, που έχουν εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχουν ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχουν κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχουν αποθέσει το φορτίο, που έχουν επιτύχει τον δικό τους σκοπό, που έχουν εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένοι μέσω της τελικής γνώσης, αυτοί αφού ακούσουν αυτή τη Διδασκαλία διαμένουν αφοσιωμένοι στην ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή. Αυτό, φίλοι, είναι το πέμπτο όφελος της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή. Αυτά λοιπόν, φίλοι, είναι τα πέντε οφέλη της ακοής της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή και της συζήτησης της Διδασκαλίας την κατάλληλη στιγμή». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τις δυνάμεις

5. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι δυνάμεις. Ποιες τέσσερις; Η δύναμη της σοφίας, η δύναμη της ενεργητικότητας, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης. Και ποια, μοναχοί, είναι η δύναμη της σοφίας; Όσες νοητικές καταστάσεις είναι καλές και θεωρούνται καλές, όσες νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες και θεωρούνται φαύλες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες και θεωρούνται επιλήψιμες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες και θεωρούνται άμεμπτες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι σκοτεινές και θεωρούνται σκοτεινές, όσες νοητικές καταστάσεις είναι φωτεινές και θεωρούνται φωτεινές, όσες νοητικές καταστάσεις πρέπει να ακολουθούνται και θεωρούνται ότι πρέπει να ακολουθούνται, όσες νοητικές καταστάσεις δεν πρέπει να ακολουθούνται και θεωρούνται ότι δεν πρέπει να ακολουθούνται, όσες νοητικές καταστάσεις είναι ανάξιες των ευγενών και θεωρούνται ανάξιες των ευγενών, όσες νοητικές καταστάσεις είναι άξιες των ευγενών και θεωρούνται άξιες των ευγενών, αυτές οι νοητικές καταστάσεις έχουν ιδωθεί καλά με τη σοφία και έχουν εφαρμοστεί καλά. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η δύναμη της σοφίας.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύναμη της ενεργητικότητας; Όσες νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες και θεωρούνται φαύλες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες και θεωρούνται επιλήψιμες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι σκοτεινές και θεωρούνται σκοτεινές, όσες νοητικές καταστάσεις δεν πρέπει να ακολουθούνται και θεωρούνται ότι δεν πρέπει να ακολουθούνται, όσες νοητικές καταστάσεις είναι ανάξιες των ευγενών και θεωρούνται ανάξιες των ευγενών, για την εγκατάλειψη αυτών των νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται. Όσες νοητικές καταστάσεις είναι καλές και θεωρούνται καλές, όσες νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες και θεωρούνται άμεμπτες, όσες νοητικές καταστάσεις είναι φωτεινές και θεωρούνται φωτεινές, όσες νοητικές καταστάσεις πρέπει να ακολουθούνται και θεωρούνται ότι πρέπει να ακολουθούνται, όσες νοητικές καταστάσεις είναι άξιες των ευγενών και θεωρούνται άξιες των ευγενών, για την απόκτηση αυτών των νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η δύναμη της ενεργητικότητας.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύναμη του αψεγάδιαστου; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής είναι προικισμένος με σωματική πράξη χωρίς σφάλμα, είναι προικισμένος με λεκτική πράξη χωρίς σφάλμα, είναι προικισμένος με νοητική πράξη χωρίς σφάλμα.

Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η δύναμη του αψεγάδιαστου.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύναμη της συμπερίληψης; Αυτοί οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι τρόποι υποστήριξης των άλλων - η δωρεά, η προσφιλής ομιλία, η ευεργετική συμπεριφορά, η αμεροληψία. Αυτή είναι η κορυφαία, μοναχοί, μεταξύ των δωρεών, δηλαδή η δωρεά της Διδασκαλίας. Αυτή είναι η κορυφαία, μοναχοί, μεταξύ των προσφιλών ομιλιών, δηλαδή σε αυτόν που ενδιαφέρεται, που έχει κλίνει το αυτί, ξανά και ξανά διδάσκει τη Διδασκαλία. Αυτή είναι η κορυφαία, μοναχοί, μεταξύ των ευεργετικών συμπεριφορών, δηλαδή τον άπιστο παρακινεί, εγκαθιστά και εδραιώνει στην τελειότητα της πίστης, τον ανήθικο στην τελειότητα της ηθικής... κ.λπ... τον τσιγκούνη στην τελειότητα της γενναιοδωρίας... κ.λπ... τον άσοφο παρακινεί, εγκαθιστά και εδραιώνει στην τελειότητα της σοφίας. Αυτή είναι η κορυφαία, μοναχοί, μεταξύ των αμεροληψιών, δηλαδή ο εισερχόμενος στο ρεύμα είναι αμερόληπτος προς τον εισερχόμενο στο ρεύμα, ο άπαξ επιστρέφων είναι αμερόληπτος προς τον άπαξ επιστρέφοντα, ο μη-επιστρέφων είναι αμερόληπτος προς τον μη-επιστρέφοντα, ο Άξιος είναι αμερόληπτος προς τον Άξιο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η δύναμη της συμπερίληψης. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις δυνάμεις.

Με αυτές τις τέσσερις δυνάμεις, μοναχοί, προικισμένος ένας ευγενής μαθητής έχει ξεπεράσει πέντε φόβους. Ποια πέντε; Τον φόβο για τα προς το ζην, τον φόβο της κακοφημίας, τον φόβο της αμηχανίας στη συνέλευση, τον φόβο του θανάτου, τον φόβο του κακού προορισμού. Αυτός πράγματι ο ευγενής μαθητής, μοναχοί, σκέφτεται έτσι - 'Δεν φοβάμαι τον φόβο για τα προς το ζην. Γιατί να φοβάμαι τον φόβο για τα προς το ζην; Υπάρχουν σε μένα τέσσερις δυνάμεις - η δύναμη της σοφίας, η δύναμη της ενεργητικότητας, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης. Ο άσοφος θα φοβόταν τον φόβο για τα προς το ζην. Ο οκνηρός θα φοβόταν τον φόβο για τα προς το ζην. Αυτός που έχει σωματική δραστηριότητα με σφάλμα, λεκτική δραστηριότητα με σφάλμα, νοητική δραστηριότητα με σφάλμα θα φοβόταν τον φόβο για τα προς το ζην. Αυτός που δεν υποστηρίζει τους άλλους θα φοβόταν τον φόβο για τα προς το ζην. Δεν φοβάμαι τον φόβο της κακοφημίας... κ.λπ... δεν φοβάμαι τον φόβο της αμηχανίας στη συνέλευση... κ.λπ... δεν φοβάμαι τον φόβο του θανάτου... κ.λπ... δεν φοβάμαι τον φόβο του κακού προορισμού. Γιατί να φοβάμαι τον φόβο του κακού προορισμού; Υπάρχουν σε μένα τέσσερις δυνάμεις - η δύναμη της σοφίας, η δύναμη της ενεργητικότητας, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης. Ο άσοφος θα φοβόταν τον φόβο του κακού προορισμού. Ο οκνηρός θα φοβόταν τον φόβο του κακού προορισμού. Αυτός που έχει σωματική δραστηριότητα με σφάλμα, λεκτική δραστηριότητα με σφάλμα, νοητική δραστηριότητα με σφάλμα θα φοβόταν τον φόβο του κακού προορισμού. Αυτός που δεν υποστηρίζει τους άλλους θα φοβόταν τον φόβο του κακού προορισμού. Με αυτές τις τέσσερις δυνάμεις, μοναχοί, προικισμένος ένας ευγενής μαθητής έχει ξεπεράσει αυτούς τους πέντε φόβους». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τη συναναστροφή

6. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς... κ.λπ... ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό:

«Ένα άτομο επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς. Ο χιτώνας επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητός με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να χρησιμοποιείται και αυτός που δεν πρέπει να χρησιμοποιείται. Η προσφερόμενη τροφή επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητή με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς. Το κατάλυμα επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να χρησιμοποιείται και αυτός που δεν πρέπει να χρησιμοποιείται. Το χωριό και η κωμόπολη επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνουν κατανοητά με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς. Η περιοχή της χώρας επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητή με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς.

Ένα άτομο επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς', έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποιο άτομο γνωρίζει κάποιος - 'όταν συναναστρέφομαι αυτό το άτομό μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν· και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από μένα ως αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία· και ο σκοπός για τον οποίο εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, αυτός ο σκοπός της ασκητικής ζωής δεν φτάνει στην εκπλήρωση της διαλογιστικής ανάπτυξης', τότε, φίλοι, από εκείνο το άτομο αυτό το άτομο πρέπει να φύγει είτε τη νύχτα είτε τη μέρα, ακόμη και αφού το θεωρήσει, χωρίς άδεια, δεν πρέπει να τον ακολουθήσει.

Εκεί, όποιο άτομο γνωρίζει κάποιος - 'όταν συναναστρέφομαι αυτό το άτομό μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν· και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από μένα ως αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία· και ο σκοπός για τον οποίο εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, αυτός ο σκοπός της ασκητικής ζωής δεν φτάνει στην εκπλήρωση της διαλογιστικής ανάπτυξης', τότε, φίλοι, από εκείνο το άτομο αυτό το άτομο πρέπει να φύγει, ακόμη και αφού το θεωρήσει, χωρίς άδεια, δεν πρέπει να τον ακολουθήσει.

Εκεί, όποιο άτομο γνωρίζει κάποιος - 'όταν συναναστρέφομαι αυτό το άτομό μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται· και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από μένα ως αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία· και ο σκοπός για τον οποίο εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, αυτός ο σκοπός της ασκητικής ζωής φτάνει στην εκπλήρωση της διαλογιστικής ανάπτυξης', τότε, φίλοι, από εκείνο το άτομο αυτό το άτομο πρέπει να ακολουθηθεί, ακόμη και αφού το θεωρήσει, δεν πρέπει να φύγει.

Εκεί, όποιο άτομο γνωρίζει κάποιος - 'όταν συναναστρέφομαι αυτό το άτομό μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται· και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται

από μένα ως αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία· και ο σκοπός της ασκητικής ζωής για τον οποίο εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, αυτός ο σκοπός μου φτάνει στην εκπλήρωση της διαλογιστικής ανάπτυξης», τότε, φίλοι, εκείνο το άτομο πρέπει να ακολουθείται από αυτόν για όλη τη ζωή, δεν πρέπει να φύγει, ακόμη και αν διώχνεται. «Το άτομο επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Ο χιτώνας επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητός με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να καλλιεργείται και αυτός που δεν πρέπει να καλλιεργείται», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποιον χιτώνα γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτόν τον χιτώνα μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν», ένας τέτοιος χιτώνας δεν πρέπει να καλλιεργείται. Εκεί, όποιον χιτώνα γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτόν τον χιτώνα μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται», ένας τέτοιος χιτώνας πρέπει να καλλιεργείται. «Ο χιτώνας επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητός με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να καλλιεργείται και αυτός που δεν πρέπει να καλλιεργείται», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Η προσφερόμενη τροφή επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητή με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς', έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποια προσφερόμενη τροφή γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτή την προσφερόμενη τροφή μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν», μια τέτοια προσφερόμενη τροφή δεν πρέπει να καλλιεργείται. Εκεί, όποια προσφερόμενη τροφή γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτή την προσφερόμενη τροφή μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται», μια τέτοια προσφερόμενη τροφή πρέπει να καλλιεργείται. «Η προσφερόμενη τροφή επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητή με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Το κατάλυμα επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να καλλιεργείται και αυτός που δεν πρέπει να καλλιεργείται», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποιο κατάλυμα γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτό το κατάλυμά μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν», ένα τέτοιο κατάλυμα δεν πρέπει να καλλιεργείται. Εκεί, όποιο κατάλυμα γνωρίζει κάποιος - «όταν καλλιεργώ αυτό το κατάλυμά μου, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται», ένα τέτοιο κατάλυμα πρέπει να καλλιεργείται. «Το κατάλυμα επίσης, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό με δύο τρόπους - αυτός που πρέπει να καλλιεργείται και αυτός που δεν πρέπει να καλλιεργείται», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Το χωριό και η κωμόπολη επίσης, φίλε, πρέπει να κατανοηθούν με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να

συναναστρέφεται κανείς', έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποιο χωριό και κωμόπολη γνωρίζει κάποιος - «όταν επισκέπτομαι αυτό το χωριό και κωμόπολη, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν», τέτοιου είδους χωριό και κωμόπολη δεν πρέπει να επισκέπτεται. Εκεί, όποιο χωριό και κωμόπολη γνωρίζει κάποιος - «όταν επισκέπτομαι αυτό το χωριό και κωμόπολη, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται», τέτοιου είδους χωριό και κωμόπολη πρέπει να επισκέπτεται. «Το χωριό και η κωμόπολη επίσης, φίλε, πρέπει να κατανοηθούν με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Η περιοχή της χώρας επίσης, φίλε, πρέπει να κατανοηθεί με δύο τρόπους - αυτό που πρέπει να συναναστρέφεται κανείς και αυτό που δεν πρέπει να συναναστρέφεται κανείς', έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, όποια περιοχή της χώρας γνωρίζει κάποιος - «όταν επισκέπτομαι αυτή την περιοχή της χώρας, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν», τέτοιου είδους περιοχή της χώρας δεν πρέπει να επισκέπτεται. Εκεί, όποια περιοχή της χώρας γνωρίζει κάποιος - «όταν επισκέπτομαι αυτή την περιοχή της χώρας, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται», τέτοιου είδους περιοχή της χώρας πρέπει να επισκέπτεται. «Η περιοχή της χώρας επίσης, φίλε, πρέπει να κατανοηθεί με δύο τρόπους - πρέπει να επισκέπτεται κανείς και δεν πρέπει να επισκέπτεται», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε». Έκτο.

7. Η ομιλία για αυτόν που έχει ακούσει

7. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Σουτάβα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Σουτάβα είπε στον Ευλογημένο:

«Κάποτε εγώ, σεβάσμιε κύριε, όταν ο Ευλογημένος διέμενε εδώ ακριβώς στο Ρατζάγκαχα, στο Γκιριμπάτζα. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, έλαβα μπροστά του - 'Εκείνος, Σουτάβα, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίγνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει πέντε παραβάσεις - είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να αφαιρέσει σκόπιμα τη ζωή ενός έμβιου όντος, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πάρει το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να επιδοθεί στη συνουσία, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πει συνειδητό ψέμα, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να καταναλώνει αποθηκευμένες ηδονές όπως πριν όταν ήταν οικογενειάρχης'. Μήπως αυτό, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο το άκουσα καλά, το έλαβα καλά, το πρόσεξα καλά, το εξέτασα καλά;»

«Πράγματι, Σουτάβα, αυτό το άκουσες καλά, το έλαβες καλά, το πρόσεξες καλά, το εξέτασες καλά. Παλαιότερα, Σουτάβα, και τώρα λέω έτσι - 'Εκείνος ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει εννέα παραβάσεις - είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να αφαιρέσει σκόπιμα τη ζωή ενός έμβιου όντος, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πάρει το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να επιδοθεί στη συνουσία, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πει συνειδητό ψέμα, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να καταναλώνει αποθηκευμένες ηδονές όπως πριν όταν ήταν οικογενειάρχης, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να ενεργήσει με προκατάληψη λόγω επιθυμίας, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να ενεργήσει με προκατάληψη λόγω μίσους, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να ενεργήσει με προκατάληψη λόγω φόβου'. Παλαιότερα, Σουτάβα, και τώρα λέω έτσι - 'Εκείνος ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει αυτές τις εννέα παραβάσεις'». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον ασημένιο

8. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Σάτζτζα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Σάτζτζα είπε στον Ευλογημένο:

«Κάποτε εγώ, σεβάσμιε κύριε, όταν ο Ευλογημένος διέμενε εδώ ακριβώς στο Ρατζάγκαχα, στο Γκιριμπάτζα. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, έλαβα μπροστά του - 'Εκείνος, Σάτζτζα, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει πέντε παραβάσεις - είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να αφαιρέσει σκόπιμα τη ζωή ενός έμβιου όντος, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πάρει το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να επιδοθεί στη συνουσία, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να πει συνειδητό ψέμα, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει

εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να καταναλώνει αποθηκευμένες ηδονές όπως πριν όταν ήταν οικογενειάρχης'. Μήπως αυτό, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο το άκουσα καλά, το έλαβα καλά, το πρόσεξα καλά, το εξέτασα καλά;»

«Πράγματι, Σάτζιτσα, αυτό το άκουσες καλά, το έλαβες καλά, το πρόσεξες καλά, το εξέτασες καλά. Παλαιότερα, Σάτζιτσα, και τώρα λέω έτσι - 'Εκείνος ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίγνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει εννέα παραβάσεις - είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να αφαιρέσει σκόπιμα τη ζωή ενός έμβιου όντος... κ.λπ... είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να καταναλώνει αποθηκευμένες ηδονές όπως πριν όταν ήταν οικογενειάρχης, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να απαρνηθεί τον Βούδα, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να απαρνηθεί τη Διδασκαλία, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να απαρνηθεί την Κοινότητα, είναι ανίκανος ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές να απαρνηθεί την εξάσκηση'. Παλαιότερα, Σάτζιτσα, και τώρα λέω έτσι - 'Εκείνος ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίγνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός είναι ανίκανος να διαπράξει αυτές τις εννέα παραβάσεις'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για το άτομο

9. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα εννέα άτομα στον κόσμο. Ποια είναι τα εννέα; Ο Άξιος, αυτός που ασκεί για την Αξιότητα· ο μη-επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της μη-επιστροφής· ο άπαξ επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της άπαξ επιστροφής· ο εισερχόμενος στο ρεύμα, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα· ο κοινός άνθρωπος - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα εννέα άτομα που υπάρχουν στον κόσμο». Ένατη.

10. Η ομιλία για τους άξιους δωρεών

10. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα εννέα άτομα άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Ποια είναι τα εννέα; Ο Άξιος, αυτός που ασκεί για την Αξιότητα· ο μη-επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της μη-επιστροφής· ο άπαξ επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της άπαξ επιστροφής· ο εισερχόμενος στο ρεύμα, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα· η αλλαγή καταγωγής - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα εννέα άτομα άξια προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της ανώτατης φώτισης, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Η ανώτατη φώτιση και η καθοδήγηση, ο Μέγκχια, ο Νάντακα, η δύναμη·
Η συναναστροφή, ο μορφωμένος, ο Σάτζτζα, το άτομο και με τον άξιο
προσφορών.

2. Το κεφάλαιο για τον βρυχηθμό του λέοντος

1. Η ομιλία για το βρυχηθμό του λιονταριού

11. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον Ευλογημένο: «Έχω ολοκληρώσει, σεβάσμιε κύριε, την κατοικία κατά τη βροχερή εποχή στη Σαβάτθι. Επιθυμώ, σεβάσμιε κύριε, να αναχωρήσω για περιπλάνηση στην επαρχία». «Όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα, Σαριπούττα». Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε κάποιος μοναχός, λίγο μετά την αναχώρηση του σεβάσμιου Σαριπούττα, είπε στον Ευλογημένο: «Ο σεβάσμιος Σαριπούττα, σεβάσμιε κύριε, με προσέβαλε και αναχώρησε για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη». Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε σε κάποιον μοναχό: «Έλα εσύ, μοναχέ, εκ μέρους μου απευθύνσου στον Σαριπούττα: 'Ο Διδάσκαλος σε καλεί, φίλε Σαριπούττα'». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε εκείνος ο μοναχός στον Ευλογημένο και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Σαριπούττα· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Ο Διδάσκαλος σε καλεί, φίλε Σαριπούττα». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιος Σαριπούττα σε εκείνον τον μοναχό.

Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα και ο σεβάσμιος Άναντα, παίρνοντας το κλειδί, περιφέρονταν στο μοναστήρι: «Ελάτε, σεβάσμιε, ελάτε, σεβάσμιε! Τώρα ο σεβάσμιος Σαριπούττα θα βρυχηθεί το βρύχημα του λιονταριού μπροστά στον Ευλογημένο». Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Σαριπούττα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Εδώ, Σαριπούττα, κάποιος σύντροφος στην άγια ζωή έχει διατυπώσει παράπονο: 'Ο σεβάσμιος Σαριπούττα, σεβάσμιε κύριε, με προσέβαλε και αναχώρησε για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη'».

«Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Όπως, σεβάσμιε κύριε, στη γη πετούν και καθαρά πράγματα, πετούν και ακάθαρτα πράγματα, πετούν και κόπρανα, πετούν και ούρα, πετούν και σάλιο, πετούν και πύον, πετούν και αίμα, και η γη δεν στενοχωριέται ή ντρέπεται ή αηδιάζει από αυτό· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με τη γη, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, στο νερό πλένουν και καθαρά πράγματα, πλένουν και ακάθαρτα πράγματα, πλένουν και κόπρανα... πλένουν και ούρα... πλένουν και σάλιο... πλένουν και πύον... πλένουν και αίμα, και το νερό δεν στενοχωριέται ή ντρέπεται ή αηδιάζει από αυτό· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με το νερό, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, η φωτιά καίει και καθαρά πράγματα, καίει και ακάθαρτα πράγματα, καίει και κόπρανα... πλένουν και ούρα... πλένουν και σάλιο... πλένουν και πύον... καίει και αίμα, και η φωτιά δεν στενοχωριέται ή ντρέπεται ή αηδιάζει από αυτό· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με τη φωτιά, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, ο αέρας φυσά πάνω και σε καθαρά πράγματα, φυσά πάνω και σε ακάθαρτα πράγματα, φυσά πάνω και σε κόπρανα... πλένουν και ούρα... πλένουν και σάλιο... πλένουν και πύον... φυσά πάνω και σε αίμα, και ο αέρας δεν στενοχωριέται ή ντρέπεται ή αηδιάζει από αυτό· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με τον αέρα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, ένα πανί για σκούπισμα σκουπίζει και καθαρά πράγματα, σκουπίζει και ακάθαρτα πράγματα, σκουπίζει και κόπρανα... πλένουν και ούρα... πλένουν και σάλιο... πλένουν και πύον... σκουπίζει και αίμα, και το πανί για σκούπισμα δεν στενοχωριέται ή ντρέπεται ή αηδιάζει από αυτό· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με πανί για σκούπισμα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, ένα αγόρι παρίας ή ένα κορίτσι παρίας, κρατώντας καλάθι στο χέρι, ντυμένο με κουρέλια, μπαίνοντας σε χωριό ή κωμόπολη, εισέρχεται έχοντας εδραιώσει ταπεινό νου· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με αγόρι παρίας ή κορίτσι παρίας, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Ὅπως, σεβάσμιε κύριε, ένας ταύρος με κομμένα κέρατα, ήρεμος, καλά δαμασμένος, καλά πειθαρχημένος, περιφερόμενος από δρόμο σε δρόμο, από σταυροδρόμι σε σταυροδρόμι, δεν βλάπτει τίποτε ούτε με το πόδι ούτε με το κέρατο· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, διαμένω με νου όμοιο με ταύρο με κομμένα κέρατα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε

κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Όπως, σεβάσμιε κύριε, μια γυναίκα ή ένας άνδρας, νέος, νεαρός, που του αρέσει να στολίζεται, με λουσμένο κεφάλι, θα αηδίαζε, θα ντρεπόταν και θα αποστρεφόταν ένα πτώμα φιδιού ή ένα πτώμα σκύλου ή ένα πτώμα ανθρώπου κρεμασμένο στον λαιμό του· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αηδιάζω, ντρέπομαι και αποστρέφομαι αυτό το σάπιο σώμα. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν είναι εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να προσβάλει κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή και να αναχωρήσει για περιπλάνηση χωρίς να ζητήσει συγγνώμη.

«Όπως, σεβάσμιε κύριε, ένας άνθρωπος θα κουβαλούσε ένα δοχείο με λίπος, γεμάτο τρύπες μικρές και μεγάλες, που στάζει από πάνω και τρέχει από κάτω· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, φροντίζω αυτό το σώμα, γεμάτο τρύπες μικρές και μεγάλες, που στάζει από πάνω και τρέχει από κάτω. Σε όποιον βέβαια, σεβάσμιε κύριε, η μνήμη επί του σώματος δεν θα ήταν εδραιωμένη στο σώμα, αυτός εδώ θα μπορούσε να φύγει σε περιπλάνηση αφού προσέβαλε κάποιον σύντροφο στην άγια ζωή χωρίς να ζητήσει συγχώρεση».

Τότε εκείνος ο μοναχός σηκώθηκε από τη θέση του, τακτοποίησε τον άνω χιτώνα του πάνω από τον έναν ώμο, έπεσε με το κεφάλι του στα πόδια του Ευλογημένου και είπε στον Ευλογημένο: «Ένα σφάλμα με κατέλαβε, σεβάσμιε κύριε, σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που εγώ συκοφάντησα τον σεβάσμιο Σαριπούττα με ανυπόστατα, κούφια, ψευδή, αναληθή πράγματα. Ας δεχθεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, το σφάλμα μου ως σφάλμα, για αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». «Πράγματι, μοναχέ, ένα σφάλμα σε κατέλαβε σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που εσύ συκοφάντησες τον Σαριπούττα με ανυπόστατα, κούφια, ψευδή, αναληθή πράγματα. Αλλά επειδή, μοναχέ, βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνεις σύμφωνα με τη Διδασκαλία, αυτό το δεχόμαστε από εσένα. Διότι αυτή είναι πρόοδος, μοναχέ, στη διαγωγή των ευγενών, όταν κάποιος βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνει σύμφωνα με τη Διδασκαλία και επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον».

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Συγχώρεσε, Σαριπούττα, αυτόν τον ανόητο άνθρωπο, πριν το κεφάλι του σπάσει εδώ ακριβώς σε επτά κομμάτια». «Συγχωρώ, σεβάσμιε κύριε, εκείνον τον σεβάσμιο, αν εκείνος ο σεβάσμιος μου πει έτσι: 'Ας με συγχωρήσει κι εκείνος ο σεβάσμιος'». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το υπόλειμμα προσκόλλησης

12. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Τότε στον σεβάσμιο Σαριπούττα ήρθε αυτή η σκέψη: «Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσω στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Γιατί να μην πάω στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών;» Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασε, χαιρέτησε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι.

Εκείνη την περίοδο, σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές που είχαν καθίσει και συγκεντρωθεί, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - «Όποιος λοιπόν, φίλοι, με υπόλειμμα προσκόλλησης πεθαίνει, όλος αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από την κόλαση, δεν είναι απελευθερωμένος από το ζωικό βασίλειο, δεν είναι απελευθερωμένος από τη σφαίρα των φαντασμάτων, δεν είναι απελευθερωμένος από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού». Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα ούτε δέχτηκε με χαρά ούτε απέρριψε τα λόγια εκείνων των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών. Χωρίς να τα δεχτεί με χαρά, χωρίς να τα απορρίψει, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε - «Θα κατανοήσω το νόημα αυτών που ειπώθηκαν κοντά στον Ευλογημένο». Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού περπάτησε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον Ευλογημένο:

«Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφού ντύθηκα το πρωί και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, μπήκα στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Τότε, σεβάσμιε κύριε, μου ήρθε η σκέψη: 'Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσω στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή· γιατί να μην πάω στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών;' Τότε εγώ, σεβάσμιε κύριε, πήγα στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασα, χαιρέτησα εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές. Αφού ολοκλήρωσα την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισα στο πλάι. Εκείνη την περίοδο, σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές που είχαν καθίσει και συγκεντρωθεί, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - 'Όποιος λοιπόν, φίλοι, με υπόλειμμα προσκόλλησης πεθαίνει, όλος αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από την κόλαση, δεν είναι απελευθερωμένος από το ζωικό βασίλειο, δεν είναι απελευθερωμένος από τη σφαίρα των φαντασμάτων, δεν είναι απελευθερωμένος από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού'. Τότε εγώ, σεβάσμιε κύριε, ούτε δέχτηκα με χαρά ούτε απέρριψα τα λόγια εκείνων των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών. Χωρίς να τα δεχτώ με χαρά, χωρίς να τα απορρίψω, σηκώθηκα από τη θέση μου και έφυγα - 'Θα κατανοήσω το νόημα αυτών που ειπώθηκαν κοντά στον Ευλογημένο'».

«Και ποιοι, Σαριπούττα, αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές, αδαείς και άπειροι, και ποιοι θα γνωρίσουν αυτόν με υπόλειμμα προσκόλλησης ως 'με υπόλειμμα προσκόλλησης', ή αυτόν χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης ως 'χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης'!

«Υπάρχουν, Σαριπούττα, αυτά τα εννέα άτομα με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένα από την κόλαση, απελευθερωμένα από το ζωικό βασίλειο, απελευθερωμένα από τη σφαίρα των φαντασμάτων, απελευθερωμένα από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού. Ποια είναι τα εννέα; Εδώ, Σαριπούττα, κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα στο μεσοδιάστημα. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το πρώτο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο

από την κόλαση, απελευθερωμένο από το ζωικό βασίλειο, απελευθερωμένο από τη σφαίρα των φαντασμάτων, απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, εδώ κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα μετά το μεσοδιάστημα... κ.λπ... γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο... κ.λπ... γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο... κ.λπ... γίνεται ανοδικά πορευόμενος προς το βασίλειο Ακανίτθα. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το πέμπτο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο από την κόλαση, απελευθερωμένο από το ζωικό βασίλειο, απελευθερωμένο από τη σφαίρα των φαντασμάτων, απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, εδώ κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών και με την εξασθένηση της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης γίνεται άπαξ επιστρέφων· επιστρέφοντας μόνο μία φορά σε αυτόν τον κόσμο θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το έκτο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο από την κόλαση... κ.λπ... απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, εδώ κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται αυτός που έσπειρε τον σπόρο της επαναγέννησης για μία τελευταία φορά· αφού γεννηθεί μόνο μία ανθρώπινη ύπαρξη, θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το έβδομο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο από την κόλαση... κ.λπ... απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, εδώ κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται οικογένεια-προς-οικογένεια πορευόμενος· αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει σε δύο ή τρεις οικογένειες, θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το όγδοο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο από την κόλαση... κ.λπ... απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, εδώ κάποιο άτομο είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον· ως ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον, αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει μεταξύ θεών και ανθρώπων, θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτό, Σαριπούττα, είναι το ένατο άτομο με υπόλειμμα προσκόλλησης που

πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένο από την κόλαση, απελευθερωμένο από το ζωικό βασίλειο, απελευθερωμένο από τη σφαίρα των φαντασμάτων, απελευθερωμένο από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού.

«Και ποιοι είναι, Σαριπούττα, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές, ανόητοι και άπειροι, και ποιοι θα γνωρίσουν αυτόν με υπόλειμμα προσκόλλησης ως 'με υπόλειμμα προσκόλλησης', ή αυτόν χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης ως 'χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης'! Αυτά λοιπόν, Σαριπούττα, είναι τα εννέα άτομα με υπόλειμμα προσκόλλησης που πεθαίνοντας είναι απελευθερωμένα από την κόλαση, απελευθερωμένα από το ζωικό βασίλειο, απελευθερωμένα από τη σφαίρα των φαντασμάτων, απελευθερωμένα από τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού. Μέχρι τώρα, Σαριπούττα, αυτή η επεξήγηση της Διδασκαλίας δεν μου ήρθε να την πω στους μοναχούς, στις μοναχές, στους λαϊκούς ακολούθους, στις λαϊκές ακολούθους. Για ποιο λόγο; Μήπως αφού ακούσουν αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας περιπέσουν σε αμέλεια. Αλλά, Σαριπούττα, αυτή η επεξήγηση της Διδασκαλίας ειπώθηκε από εμένα με σκοπό την ερώτηση». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Κοτθίκα

13. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττικα πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιοσημείωντη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχακόττικα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται στην παρούσα ζωή, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη σε μελλοντική ζωή', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται ως ευχάριστο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται ως ευχάριστο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται ως δυσάρεστο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη ως ευχάριστο', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται όταν ωριμάσει, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη πριν ωριμάσει', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται πριν ωριμάσει, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη όταν ωριμάσει', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται πολύ, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη λίγο', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που βιώνεται λίγο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη πολύ', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον

Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που πρέπει να βιωθεί, ας γίνει η δική μου πράξη που δεν πρέπει να βιωθεί', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, 'αυτή η πράξη που δεν πρέπει να βιωθεί, ας γίνει η δική μου πράξη που πρέπει να βιωθεί', για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» «Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, αυτή η πράξη που βιώνεται στην παρούσα ζωή, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη σε μελλοντική ζωή, για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, αυτή η πράξη που βιώνεται σε μελλοντική ζωή, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη στην παρούσα ζωή, για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, αυτή η πράξη που βιώνεται ως ευχάριστο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο, για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, αυτή η πράξη που βιώνεται ως δυσάρεστο, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη ως ευχάριστο, για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, αυτή η πράξη που βιώνεται όταν ωριμάσει, ας γίνει η δική μου πράξη βιωμένη πριν ωριμάσει, για αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, η πράξη που βιώνεται πριν ωριμάσει, αυτή η πράξη μου να γίνει βιωμένη όταν ωριμάσει' - με αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, η πράξη που βιώνεται πολύ, αυτή η πράξη μου να γίνει βιωμένη λίγο' - με αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, η πράξη που βιώνεται λίγο, αυτή η πράξη μου να γίνει βιωμένη πολύ' - με αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, η πράξη που πρέπει να βιωθεί, αυτή η πράξη μου να γίνει μη βιωμένη' - με αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'.

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, η πράξη που δεν πρέπει να βιωθεί, αυτή η πράξη μου να γίνει βιωμένη' - με αυτόν τον σκοπό ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;» - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'. Με ποιον σκοπό λοιπόν, φίλε, ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο;»

«Αυτό που πράγματι δεν είναι γνωστό, δεν έχει ιδωθεί, δεν έχει επιτευχθεί, δεν έχει πραγματωθεί, δεν έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί - για τη γνώση του, για την ενόρασή του, για την επίτευξή του, για την πραγμάτωσή του, για την πλήρη συνειδητοποίησή

του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο». «'Αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος' - αυτό πράγματι δεν είναι γνωστό, δεν έχει ιδωθεί, δεν έχει επιτευχθεί, δεν έχει πραγματωθεί, δεν έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί, φίλε. Για τη γνώση του, για την ενόρασή του, για την επίτευξή του, για την πραγμάτωσή του, για την πλήρη συνειδητοποίησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Αυτή είναι η 'προέλευση του υπαρξιακού πόνου', φίλε... κ.λπ... 'αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου', φίλε... κ.λπ... 'αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου' - αυτό πράγματι δεν είναι γνωστό, δεν έχει ιδωθεί, δεν έχει επιτευχθεί, δεν έχει πραγματωθεί, δεν έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί, φίλε. Για τη γνώση του, για την ενόρασή του, για την επίτευξή του, για την πραγμάτωσή του, για την πλήρη συνειδητοποίησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Αυτό πράγματι δεν είναι γνωστό, δεν έχει ιδωθεί, δεν έχει επιτευχθεί, δεν έχει πραγματωθεί, δεν έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί, φίλε. Για τη γνώση του, για την ενόρασή του, για την επίτευξή του, για την πραγμάτωσή του, για την πλήρη συνειδητοποίησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Σαμίντι

14. Τότε ο σεβάσμιος Σαμίντι πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Σαριπούττα και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Σαμίντι που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό: «Ποιο είναι το αντικείμενο, Σαμίντι, βάσει του οποίου εγείρονται οι λογισμοί και οι σκέψεις ενός ανθρώπου;» «Η νοητικότητα και η υλικότητα είναι το αντικείμενο, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, πού αποκτούν ποικιλομορφία;» «Στα στοιχεία, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως προέλευση;» «Την επαφή έχουν ως προέλευση, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως καταφύγιο;» «Το αίσθημα έχουν ως καταφύγιο, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως επικεφαλής;» «Την αυτοσυγκέντρωση έχουν ως επικεφαλής, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως κυριαρχία;» «Τη μνήμη έχουν ως κυριαρχία, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως ανώτερο;» «Τη σοφία έχουν ως ανώτερο, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως ουσία;» «Την απελευθέρωση έχουν ως ουσία, σεβάσμιε κύριε.» «Αυτοί όμως, Σαμίντι, σε τι είναι βασισμένοι;» «Είναι βασισμένοι στην αθανασία, σεβάσμιε κύριε.»

'Ποιο είναι το αντικείμενο, Σαμίντι, βάσει του οποίου εγείρονται οι λογισμοί και οι σκέψεις ενός ανθρώπου;' - έτσι ερωτηθείς λες 'η νοητικότητα και η υλικότητα είναι το αντικείμενο, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, πού αποκτούν ποικιλομορφία;' - έτσι ερωτηθείς λες 'στα στοιχεία, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως προέλευση;' - έτσι ερωτηθείς λες 'την επαφή έχουν ως προέλευση, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως καταφύγιο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'το αίσθημα έχουν ως καταφύγιο, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως επικεφαλής;' - έτσι ερωτηθείς λες 'την αυτοσυγκέντρωση έχουν ως επικεφαλής, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως κυριαρχία;' - έτσι ερωτηθείς λες 'τη μνήμη έχουν ως κυριαρχία, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποιο έχουν ως ανώτερο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'τη σοφία έχουν ως ανώτερο, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, ποια έχουν ως ουσία;' - έτσι ερωτηθείς λες 'την απελευθέρωση έχουν ως ουσία, σεβάσμιε κύριε'. 'Αυτοί όμως, Σαμίντι, σε τι είναι βασισμένοι;' - έτσι

ερωτηθείς λες 'είναι βασισμένοι στην αθανασία, σεβάσμιε κύριε'. Καλώς, καλώς, Σαμίντι! Καλώς πράγματι εσύ, Σαμίντι, ερωτηθείς επανειλημμένα απαντάς, αλλά μην υπερηφανεύεσαι γι' αυτό.» Τέταρτο.

5. Η ομιλία για το απόστημα

15. «Όπως, μοναχοί, ένα απόστημα πολλών ετών. Αυτό το απόστημα θα είχε εννέα στόμια πληγών, εννέα ανοίγματα που δεν έχουν ανοιχτεί με κάτι. Από αυτό ό,τι κι αν έσταζε - ακαθαρσία θα έσταζε, δυσσομία θα έσταζε, αηδία θα έσταζε· ό,τι κι αν παρήγαγε - ακαθαρσία θα παρήγαγε, δυσσομία θα παρήγαγε, αηδία θα παρήγαγε.

'Απόστημα', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτού του σώματος που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, γεννημένου από μητέρα και πατέρα, θρεμμένου με ρύζι και αρτοπαρασκεύασμα, υποκείμενου στην παροδικότητα, στην τριβή, στη μάλαξη, στη διάλυση και στην αποσύνθεση. Αυτό το απόστημα θα είχε εννέα στόμια πληγών, εννέα ανοίγματα που δεν έχουν ανοιχτεί με κάτι. Από αυτό ό,τι κι αν στάζει - ακαθαρσία στάζει, δυσσομία στάζει, αηδία στάζει· ό,τι κι αν παράγει - ακαθαρσία παράγει, δυσσομία παράγει, αηδία παράγει. Γι' αυτό, μοναχοί, αποστραφείτε αυτό το σώμα». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την αντίληψη

16. «Αυτές οι εννέα, μοναχοί, αντιλήψεις όταν αναπτυχθούν και καλλιεργηθούν έχουν μεγάλο καρπό, έχουν μεγάλο όφελος, είναι βασισμένες στην αθανασία, έχουν την αθανασία ως τελικό στόχο. Ποιες εννέα; Η αντίληψη της ρυπαρότητας, η αντίληψη του θανάτου, η αντίληψη της αποστροφής για την τροφή, η αντίληψη της δυσαρέσκειας για ολόκληρο τον κόσμο, η αντίληψη της παροδικότητας, η αντίληψη του υπαρξιακού πόνου στο παροδικό, η αντίληψη του μη-εαυτού στον υπαρξιακό πόνο, η αντίληψη της εγκατάλειψης, η αντίληψη του μη πάθους - αυτές λοιπόν, μοναχοί, οι εννέα αντιλήψεις όταν αναπτυχθούν και καλλιεργηθούν έχουν μεγάλο καρπό, έχουν μεγάλο όφελος, είναι βασισμένες στην αθανασία, έχουν την αθανασία ως τελικό στόχο». Έκτο.

7. Η ομιλία για την οικογένεια

17. «Μια οικογένεια προικισμένη με εννέα ιδιότητες, μοναχοί, χωρίς να την έχει πλησιάσει κανείς δεν αξίζει να την πλησιάσει, ή αφού την πλησιάσει δεν αξίζει να καθίσει. Με ποιες εννέα; Δεν εγείρονται σε ένδειξη σεβασμού με ευχάριστο τρόπο, δεν αποδίδουν σεβασμό με ευχάριστο τρόπο, δεν προσφέρουν κάθισμα με ευχάριστο τρόπο, κρύβουν αυτό που υπάρχει σε αυτόν, ακόμα και αν έχουν πολλά δίνουν λίγα, ακόμα και αν έχουν εξαίσια δίνουν φτωχά, δίνουν απρόσεκτα όχι προσεκτικά, δεν κάθονται κοντά για να ακούσουν τη Διδασκαλία, δεν ακούν αυτά που λέγονται σε αυτόν. Με αυτές τις εννέα ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένη μια οικογένεια, χωρίς να την έχει πλησιάσει κανείς δεν αξίζει να την πλησιάσει, ή αφού την πλησιάσει δεν αξίζει να καθίσει.

«Μια οικογένεια προικισμένη με εννέα ιδιότητες, μοναχοί, χωρίς να την έχει πλησιάσει κανείς αξίζει να την πλησιάσει, ή αφού την πλησιάσει αξίζει να καθίσει. Με ποιες εννέα; Εγείρονται σε ένδειξη σεβασμού με ευχάριστο τρόπο, αποδίδουν σεβασμό με ευχάριστο τρόπο, προσφέρουν κάθισμα με ευχάριστο τρόπο, δεν κρύβουν αυτό που υπάρχει σε αυτόν, ακόμα και αν έχουν πολλά δίνουν πολλά, ακόμα και αν έχουν εξαίσια δίνουν εξαίσια, δίνουν προσεκτικά όχι απρόσεκτα, κάθονται κοντά για

να ακούσουν τη Διδασκαλία, ακούν αυτά που λέγονται σε αυτόν. Με αυτές τις εννέα ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένη μια οικογένεια, χωρίς να την έχει πλησιάσει κανείς αξίζει να την πλησιάσει, ή αφού την πλησιάσει αξίζει να καθίσει». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την τήρηση των εννέα παραγόντων

18. «Η τήρηση των κανόνων προικισμένη με εννέα ιδιότητες, μοναχοί, όταν τηρείται, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, έχει μεγάλη λαμπρότητα, έχει μεγάλη εξάπλωση. Και πώς τηρημένη, μοναχοί, η τήρηση των κανόνων προικισμένη με εννέα ιδιότητες έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, έχει μεγάλη λαμπρότητα, έχει μεγάλη εξάπλωση; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - 'Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχουν από τον φόνο έμβιων όντων, έχουν αφήσει το ραβδί, έχουν αφήσει το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητοι, γεμάτοι συμπόνια, και διαμένουν επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων· και εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχω από τον φόνο έμβιων όντων, έχω αφήσει το ραβδί, έχω αφήσει το μαχαίρι, είμαι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένω επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων. Με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους· και η τήρηση των κανόνων θα έχει τηρηθεί από εμένα'. Είναι προικισμένος με αυτή την πρώτη ιδιότητα... κ.λπ...

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, απέχουν από τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, χρησιμοποιούν χαμηλό τόπο ύπνου - σε μικρό κρεβάτι ή σε κάλυψη με χόρτο· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, απέχω από τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, χρησιμοποιώ χαμηλό τόπο ύπνου - σε μικρό κρεβάτι ή σε κάλυψη με χόρτο. Με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους· και η τήρηση των κανόνων θα έχει τηρηθεί από εμένα'. Είναι προικισμένος με αυτή την όγδοη ιδιότητα.

«Με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Είναι προικισμένος με αυτή την ένατη ιδιότητα. Έτσι τηρούμενη, μοναχοί, η τήρηση των κανόνων προικισμένη με εννέα ιδιότητες έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, έχει μεγάλη λαμπρότητα, έχει μεγάλη εξάπλωση». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τη θεότητα

19. «Αυτή τη νύχτα, μοναχοί, πολλές θεότητες, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το άλσος του Τζέτα, πλησίασαν εμένα· αφού πλησίασαν, μου απέδωσαν σεβασμό και στάθηκαν στο πλάι. Στεκόμενες στο πλάι, μοναχοί, εκείνες οι θεότητες μου είπαν: "Πλησίασαν εμάς, σεβάσμιε κύριε, στα σπίτια μας αναχωρητές που πριν ήταν άνθρωποι. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, σηκωθήκαμε, αλλά δεν αποδώσαμε σεβασμό. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, με ατελείς πράξεις, γεμάτες μετάνοια, γεμάτες τύψεις, γεννηθήκαμε σε κατώτερη κατηγορία"».

«Άλλες επίσης πολλές θεότητες, μοναχοί, αφού με πλησίασαν, είπαν αυτό: "Πλησίασαν εμάς, σεβάσμιε κύριε, στα σπίτια μας αναχωρητές που πριν ήταν άνθρωποι. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, σηκωθήκαμε, αποδώσαμε σεβασμό, αλλά δεν τους

δώσαμε κάθισμα. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, με ατελείς πράξεις, γεμάτες μετάνοια, γεμάτες τύψεις, γεννηθήκαμε σε κατώτερη κατηγορία"».

«Άλλες επίσης πολλές θεότητες, μοναχοί, αφού με πλησίασαν, είπαν αυτό: "Πλησίασαν εμάς, σεβάσμιε κύριε, στα σπίτια μας αναχωρητές που πριν ήταν άνθρωποι. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, σηκωθήκαμε, αποδώσαμε σεβασμό, δώσαμε κάθισμα, αλλά δεν μοιραστήκαμε σύμφωνα με τη δύναμη και την ικανότητά μας... κ.λπ... μοιραστήκαμε σύμφωνα με τη δύναμη και την ικανότητά μας, αλλά δεν καθίσαμε κοντά για να ακούσουμε τη Διδασκαλία... κ.λπ... καθίσαμε κοντά για να ακούσουμε τη Διδασκαλία, αλλά δεν ακούσαμε τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί... κ.λπ... ακούσαμε τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί, αλλά αφού ακούσαμε δεν διατηρήσαμε τη Διδασκαλία... κ.λπ... αφού ακούσαμε διατηρήσαμε τη Διδασκαλία, αλλά δεν εξετάσαμε το νόημα των διδασκαλιών που διατηρήσαμε... κ.λπ... εξετάσαμε το νόημα των διδασκαλιών που διατηρήσαμε, αλλά γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία δεν ακολουθήσαμε την πρακτική σύμφωνα με τη Διδασκαλία. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, με ατελείς πράξεις, γεμάτες μετάνοια, γεμάτες τύψεις, γεννηθήκαμε σε κατώτερη κατηγορία"».

«Άλλες επίσης πολλές θεότητες, μοναχοί, αφού με πλησίασαν, είπαν αυτό: "Πλησίασαν εμάς, σεβάσμιε κύριε, στα σπίτια μας αναχωρητές που πριν ήταν άνθρωποι. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, σηκωθήκαμε, αποδώσαμε σεβασμό, δώσαμε κάθισμα, μοιραστήκαμε σύμφωνα με τη δύναμη και την ικανότητά μας, καθίσαμε κοντά για να ακούσουμε τη Διδασκαλία, ακούσαμε τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί, αφού ακούσαμε διατηρήσαμε τη Διδασκαλία, εξετάσαμε το νόημα των διδασκαλιών που διατηρήσαμε, γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ακολουθήσαμε την πρακτική σύμφωνα με τη Διδασκαλία. Εμείς, σεβάσμιε κύριε, με ολοκληρωμένες πράξεις, χωρίς μετάνοια, χωρίς τύψεις, γεννηθήκαμε σε ανώτερη κατηγορία". Αυτές, μοναχοί, είναι οι βάσεις των δένδρων, αυτές είναι οι άδειες οικίες. Διαλογίζεστε, μοναχοί, μην αμελείτε, μη νιώσετε μετάνοια αργότερα όπως εκείνες οι πρώτες θεότητες». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον Βελάμα

20. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάθτι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο οικοδεσπότης Ανάθαπίντικα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον οικοδεσπότη Ανάθαπίντικα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Άραγε, οικοδεσπότη, δίνεται δωρεά στην οικογένειά σου;» «Δίνεται, σεβάσμιε κύριε, δωρεά στην οικογένειά μου· αυτή όμως είναι φτωχή, ρύζι με φλούδες μαζί με ξινή σούπα». «Είτε φτωχή, οικοδεσπότη, δωρεά δίνει κάποιος είτε εξαίσια· και αυτήν τη δίνει απρόσεκτα, τη δίνει χωρίς σεβασμό, τη δίνει όχι ιδιοχείρως, τη δίνει πεταμένη, τη δίνει χωρίς να προσδοκά αποτέλεσμα. Οπουδήποτε το επακόλουθο εκείνης της δωρεάς εμφανίζεται, η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση τροφής, η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση ρούχων, η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση οχήματος, η συνείδησή του δεν κλίνει προς απόλαυση των πέντε εξαίρετων ειδών αισθησιακής ηδονής. Και όσοι είναι γιοι ή σύζυγοι ή δούλοι ή υπηρέτες ή εργάτες του, αυτοί επίσης δεν ακούν, δεν δίνουν το αυτί τους,

δεν εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι, οικοδεσπότη, είναι το επακόλουθο των πράξεων που έγιναν απρόσεκτα».

«Είτε φτωχή, οικοδεσπότη, δωρεά δίνει κάποιος είτε εξαίσια· και αυτήν τη δίνει προσεκτικά, τη δίνει με σεβασμό, τη δίνει ιδιοχειρώς, τη δίνει χωρίς να την πετάξει, τη δίνει προσδοκώντας αποτέλεσμα. Οπουδήποτε το επακόλουθο εκείνης της δωρεάς εμφανίζεται, η συνείδησή του κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση τροφής, η συνείδησή του κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση ρούχων, η συνείδησή του κλίνει προς εξαίρετη απόλαυση οχήματος, η συνείδησή του κλίνει προς απόλαυση των πέντε εξαίρετων ειδών αισθησιακής ηδονής. Και όσοι είναι γιοι ή σύζυγοι ή δούλοι ή υπηρέτες ή εργάτες του, αυτοί επίσης ακούν, δίνουν το αυτί τους, εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι, οικοδεσπότη, είναι το επακόλουθο των πράξεων που έγιναν προσεκτικά.

«Κάποτε στο παρελθόν, οικοδεσπότη, υπήρχε ένας βραχμάνος ονόματι Βελάμα. Αυτός έδωσε μια τέτοια δωρεά, μια μεγάλη δωρεά. Έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες χρυσά πιάτα γεμάτα με ασήμι, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες ασημένια πιάτα γεμάτα με χρυσό, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες μπρούτζινα πιάτα γεμάτα με πολύτιμα μέταλλα, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες ελέφαντες με χρυσά στολίδια, με χρυσές σημαίες, καλυμμένους με χρυσά δίχτυα, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες άρματα καλυμμένα με δέρμα λιονταριού, καλυμμένα με δέρμα τίγρης, καλυμμένα με δέρμα λεοπάρδαλης, καλυμμένα με ωχροκίτρινη μάλλινη κουβέρτα, με χρυσά στολίδια, με χρυσές σημαίες, καλυμμένα με χρυσά δίχτυα, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες αγελάδες δεμένες με σχοινιά από λεπτό ύφασμα, με μπρούτζινα δοχεία για το γάλα, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες κόρες στολισμένες με σκουλαρίκια από πολύτιμους λίθους, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες ανάκλιντρα στρωμένα με μάλλινα υφάσματα, στρωμένα με μάλλινες κουβέρτες, στρωμένα με κεντητά καλύμματα, με εξαιρετικά στρώματα από δέρμα αντιλόπης, με σκεπάσματα από πάνω και με κόκκινα μαξιλάρια και στις δύο πλευρές, έδωσε ογδόντα τέσσερις χιλιάδες δεκάδες εκατομμύρια ρούχα από λεπτό λινό, από λεπτό μετάξι, από λεπτό μαλλί, από λεπτό βαμβάκι· τι να πει κανείς για τροφή, ρόφημα, σνακ, φαγητό, γλυκά και ποτά - έρεαν, θα έλεγε κανείς, σαν ποτάμια.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: 'Σίγουρα κάποιος άλλος ήταν εκείνη την περίοδο ο βραχμάνος Βελάμα, αυτός έδωσε εκείνη τη δωρεά, τη μεγάλη δωρεά'. Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Εγώ εκείνη την περίοδο ήμουν ο βραχμάνος Βελάμα. Εγώ έδωσα εκείνη τη δωρεά, τη μεγάλη δωρεά. Σε εκείνη όμως τη δωρεά, οικοδεσπότη, δεν υπήρχε κανείς άξιος προσφορών, κανείς δεν καθάρισε εκείνη την προσφορά.

«Τη δωρεά, οικοδεσπότη, που ο βραχμάνος Βελάμα έδωσε, τη μεγάλη δωρεά - αν κάποιος τάιζε έναν τέλειο στην ορθή άποψη, τούτο είναι πιο καρποφόρο από εκείνο.

«Όποιος θα τάιζε εκατό τέλειους στην ορθή άποψη, και όποιος θα τάιζε έναν άπαξ επιστρέφοντα, τούτο είναι πιο καρποφόρο από εκείνο.

«Όποιος θα τάιζε εκατό άπαξ επιστρέφοντες, και όποιος θα τάιζε έναν μη-επιστρέφοντα... κ.λπ... όποιος θα τάιζε εκατό μη-επιστρέφοντες, και όποιος θα τάιζε έναν Άξιο... όποιος θα τάιζε εκατό Άξιους, και όποιος θα τάιζε έναν Ατομικά Φωτισμένο... όποιος θα τάιζε εκατό Ατομικά Φωτισμένους, και όποιος θα τάιζε τον

Τατχάγκατα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο... όποιος θα τάιζε την Κοινότητα των μοναχών με επικεφαλής τον Βούδα... όποιος θα έβαζε να χτιστεί μοναστήρι αφιερωμένο στην Κοινότητα των τεσσάρων σημείων του ορίζοντα... όποιος με γαλήνια συνείδηση θα κατέφευγε στον Βούδα και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα ως καταφύγιο... όποιος με γαλήνια συνείδηση θα αναλάμβανε τους κανόνες εξάσκησης - αποχή από το φόνο έμβιων όντων, αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου, αποχή από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, αποχή από την ψευδολογία, αποχή από τα οινόπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, ή όποιος θα ανέπτυσσε νου φιλικότητας ακόμη και για τόσο χρόνο όσο χρειάζεται για να μυρίσεις ένα άρωμα, τούτο είναι πιο καρποφόρο από εκείνο.

«Και ό,τι, οικοδεσπότη, ο βραχμάνος Βελάμα έδωσε ως δωρεά, τη μεγάλη δωρεά, και όποιος θα τάιζε έναν τέλειο στην ορθή άποψη... όποιος θα τάιζε εκατό τέλειους στην ορθή άποψη, και όποιος θα τάιζε έναν άπαξ επιστρέφοντα... όποιος θα τάιζε εκατό άπαξ επιστρέφοντες, και όποιος θα τάιζε έναν μη-επιστρέφοντα... όποιος θα τάιζε εκατό μη-επιστρέφοντες, και όποιος θα τάιζε έναν Άξιο... όποιος θα τάιζε εκατό Άξιους, και όποιος θα τάιζε έναν Ατομικά Φωτισμένο... όποιος θα τάιζε εκατό Ατομικά Φωτισμένους, και όποιος θα τάιζε τον Τατχάγκατα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο... όποιος θα τάιζε την Κοινότητα των μοναχών με επικεφαλής τον Βούδα, και όποιος θα έβαζε να χτιστεί μοναστήρι αφιερωμένο στην Κοινότητα των τεσσάρων σημείων του ορίζοντα... όποιος με γαλήνια συνείδηση θα κατέφευγε στον Βούδα και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα ως καταφύγιο, και όποιος με γαλήνια συνείδηση θα αναλάμβανε τους κανόνες εξάσκησης - αποχή από το φόνο έμβιων όντων... αποχή από τα οινόπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, ή όποιος θα ανέπτυσσε νου φιλικότητας ακόμη και για τόσο χρόνο όσο χρειάζεται για να μυρίσεις ένα άρωμα, ή όποιος θα ανέπτυσσε την αντίληψη της παροδικότητας ακόμη και για τη διάρκεια ενός χτυπήματος των δακτύλων, τούτο είναι πιο καρποφόρο από εκείνο». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του βρυχηθμού του λιονταριού, δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ο ήχος, με υπόλειμμα προσκόλλησης, με τον Κόττικα, με τον Σαμίντι·
Η αντίληψη του σπυριού, η οικογένεια, η φιλικότητα, η θεότητα και με τον Βελάμα.

3. Το κεφάλαιο για τις διαμονές των όντων

1. Η ομιλία για τις τρεις καταστάσεις

21. «Με τρεις θέσεις, μοναχοί, οι άνθρωποι της Ουτταρακούρου υπερέχουν τόσο των Τριάντα Τριών θεών όσο και των ανθρώπων της ινδικής χερσονήσου. Με ποιες τρεις; Χωρίς προσκόλληση, χωρίς κατοχές, με καθορισμένη διάρκεια ζωής, με εξαιρετικές ιδιότητες - με αυτές τις τρεις θέσεις, μοναχοί, οι άνθρωποι της Ουτταρακούρου υπερέχουν τόσο των Τριάντα Τριών θεών όσο και των ανθρώπων της ινδικής χερσονήσου.

«Με τρεις θέσεις, μοναχοί, οι Τριάντα Τρεις θεοί υπερέχουν τόσο των ανθρώπων της Ουτταρακούρου όσο και των ανθρώπων της ινδικής χερσονήσου. Με ποιες τρεις; Σε θεία διάρκεια ζωής, σε θεία ομορφιά, σε θεία ευτυχία - με αυτές τις τρεις θέσεις, μοναχοί, οι Τριάντα Τρεις θεοί υπερέχουν τόσο των ανθρώπων της Ουτταρακούρου όσο και των ανθρώπων της ινδικής χερσονήσου.

«Με τρεις θέσεις, μοναχοί, οι άνθρωποι της ινδικής χερσονήσου υπερέχουν τόσο των ανθρώπων της Ουτταρακούρου όσο και των Τριάντα Τριών θεών. Με ποιες τρεις; Γενναίοι, μνήμονες, εδώ είναι η βίωση της άγιας ζωής - με αυτές τις τρεις θέσεις, μοναχοί, οι άνθρωποι της ινδικής χερσονήσου υπερέχουν τόσο των ανθρώπων της Ουτταρακούρου όσο και των Τριάντα Τριών θεών». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το ατίθασο άλογο

22. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τρία άλογα κατώτερης ποιότητας και τρεις ανθρώπους κατώτερης ποιότητας, τρία εκλεκτά άλογα και τρεις εκλεκτούς ανθρώπους, τρία καλά καθαρόαιμα άλογα και τρεις καλούς καθαρόαιμους ανθρώπους. Ακούστε το.

«Και ποια, μοναχοί, είναι τα τρία άλογα κατώτερης ποιότητας; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άλογο κατώτερης ποιότητας είναι τέλειο σε ταχύτητα· δεν είναι τέλειο σε ομορφιά, δεν είναι τέλειο σε ύψος και περιφέρεια. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άλογο κατώτερης ποιότητας είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά· δεν είναι τέλειο σε ύψος και περιφέρεια. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άλογο κατώτερης ποιότητας είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε ύψος και περιφέρεια. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τρία άλογα κατώτερης ποιότητας.

«Και ποιοι, μοναχοί, είναι οι τρεις άνθρωποι κατώτερης ποιότητας; Εδώ, μοναχοί, κάποιος άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα· δεν είναι τέλειος σε ομορφιά, δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιος άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά· δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιος άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια.

«Και πώς, μοναχοί, ένας άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα· δεν είναι τέλειος σε ομορφιά, δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Αυτό λέω για την ταχύτητά του. Όμως όταν ερωτηθεί ερώτηση για την ανώτερη διδασκαλία και την ανώτερη διαγωγή, αποφεύγει και δεν απαντά. Αυτό λέω για τη μη ομορφιά του. Και δεν είναι αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτό λέω για το μη ύψος και περιφέρειά του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα· δεν είναι τέλειος σε ομορφιά, δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια.

«Και πώς, μοναχοί, ένας άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά· δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Αυτό λέω για την ταχύτητά του. Όταν όμως ερωτηθεί ερώτηση για την ανώτερη διδασκαλία και την ανώτερη διαγωγή, απαντά, δεν αποφεύγει. Αυτό λέω για την ομορφιά του. Και δεν είναι αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτό λέω για το μη ύψος και περιφέρειά του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας άνθρωπος κατώτερης ποιότητας είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά· δεν είναι τέλειος σε ύψος και περιφέρεια.

«Και πώς, μοναχοί, ένας ανθρώπινος ταχύς ίππος είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Αυτό λέω για την ταχύτητά του. Όταν όμως ερωτηθεί ερώτηση για την ανώτερη διδασκαλία και την ανώτερη διαγωγή, απαντά, δεν αποφεύγει. Αυτό λέω για την ομορφιά του. Επίσης είναι αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτό λέω για το ύψος και την περιφέρειά του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας ανθρώπινος ταχύς ίππος είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια. Αυτοί, μοναχοί, είναι οι τρεις άνθρωποι κατώτερης ποιότητας.

«Και ποια, μοναχοί, είναι τα τρία εκλεκτά άλογα; Εδώ, μοναχοί, κάποιο εκλεκτό άλογο... κ.λπ... είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε ύψος και περιφέρεια. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τρία εκλεκτά άλογα.

«Και ποιοι, μοναχοί, είναι οι τρεις εκλεκτοί άνθρωποι; Εδώ, μοναχοί, κάποιος εκλεκτός άνθρωπος... κ.λπ... είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε ύψος και περιφέρεια.

«Και πώς, μοναχοί, ένας εκλεκτός άνθρωπος... κ.λπ... είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. Αυτό λέω για την ταχύτητά του. Όταν όμως ερωτηθεί ερώτηση για την ανώτερη διδασκαλία και την ανώτερη διαγωγή, απαντά, δεν αποφεύγει. Αυτό λέω για την ομορφιά του. Επίσης είναι αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτό λέω για το ύψος και την περιφέρειά του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας ανθρώπινος εξαίρετος ίππος είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια. Αυτοί, μοναχοί, είναι οι τρεις εκλεκτοί άνθρωποι.

«Και ποια, μοναχοί, είναι τα τρία καλά καθαρόαιμα άλογα; Εδώ, μοναχοί, κάποιο καλό καθαρόαιμο άλογο... κ.λπ... είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε ύψος και περιφέρεια. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τρία καλά καθαρόαιμα άλογα.

«Και ποιοι, μοναχοί, είναι οι τρεις καλοί καθαρόαιμοι άνθρωποι; Εδώ, μοναχοί, κάποιος καλός καθαρόαιμος άνθρωπος... κ.λπ... είναι τέλειο σε ταχύτητα και τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε ύψος και περιφέρεια.

«Και πώς, μοναχοί, ένας καλός καθαρόαιμος άνθρωπος... κ.λπ... είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Αυτό λέω για την ταχύτητά του. Όταν όμως ερωτηθεί ερώτηση για την ανώτερη διδασκαλία και την ανώτερη διαγωγή, απαντά, δεν αποφεύγει. Αυτό λέω για την ομορφιά του. Επίσης είναι αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτό λέω για το ύψος και την περιφέρειά του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας καλός καθαρόαιμος άνθρωπος είναι τέλειος σε ταχύτητα και τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε ύψος και περιφέρεια. Αυτοί, μοναχοί, είναι οι τρεις καλοί καθαρόαιμοι άνθρωποι». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη ρίζα της επιθυμίας

23. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, εννέα φαινόμενα που έχουν ρίζα την επιθυμία· ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι τα εννέα φαινόμενα που έχουν ρίζα την επιθυμία; Εξαρτώμενη από την επιθυμία υπάρχει αναζήτηση, εξαρτώμενο από την αναζήτηση υπάρχει υλικό κέρδος, εξαρτώμενη από το υλικό κέρδος υπάρχει κρίση, εξαρτώμενη από την κρίση υπάρχει θέληση και πάθος, εξαρτώμενη από τη θέληση και το πάθος υπάρχει αγκίστρωση, εξαρτώμενη από την αγκίστρωση υπάρχει κατοχή, εξαρτώμενη από την κατοχή υπάρχει τσιγκουνιά, εξαρτώμενη από την τσιγκουνιά υπάρχει διαφύλαξη, εξαιτίας της διαφύλαξης προκύπτουν πολλές κακές φάυλες νοητικές καταστάσεις: χρήση ροπάλου, χρήση μαχαριού, διαμάχη, διαφωνία, αντιδικία, προσβολές, διχαστική ομιλία και ψεύδος. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα εννέα φαινόμενα που έχουν ρίζα την επιθυμία». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τις κατοικίες των όντων

24. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι εννέα κατοικίες των όντων. Ποια είναι τα εννέα; Υπάρχουν, μοναχοί, όντα διαφορετικά στο σώμα και διαφορετικά στην αντίληψη, όπως οι άνθρωποι, ορισμένοι θεοί και ορισμένοι που έχουν πέσει σε κατώτερους κόσμους. Αυτή είναι η πρώτη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα διαφορετικά στο σώμα και παρόμοια στην αντίληψη, όπως οι θεοί Βραχμακαγίκα που γεννήθηκαν με το πρώτο τζχάνα. Αυτή είναι η δεύτερη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα παρόμοια στο σώμα και διαφορετικά στην αντίληψη, όπως οι ακτινοβόλοι θεοί. Αυτή είναι η τρίτη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα παρόμοια στο σώμα και παρόμοια στην αντίληψη, όπως οι θεοί που διαπερνώνται από ομορφιά. Αυτή είναι η τέταρτη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα χωρίς αντίληψη και χωρίς αίσθηση, όπως οι θεοί που είναι όντα χωρίς αντίληψη. Αυτή είναι η πέμπτη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα που με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενα «άπειρος είναι ο χώρος», φτάνουν στο επίπεδο του άπειρου χώρου. Αυτή είναι η έκτη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα που έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενα «άπειρη είναι η συνείδηση», φτάνουν στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Αυτή είναι η έβδομη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα που έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενα «δεν υπάρχει τίποτε», φτάνουν στο επίπεδο της μηδαμινότητας. Αυτή είναι η όγδοη κατοικία των όντων.

«Υπάρχουν, μοναχοί, όντα που έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, φτάνουν στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Αυτή είναι η ένατη κατοικία των όντων. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα κατοικίες των όντων». Τέταρτο.

5. Ομιλία για τη σοφία

25. «Όταν λοιπόν, μοναχοί, η συνείδηση ενός μοναχού είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία, σε αυτόν τον μοναχό, μοναχοί, είναι κατάλληλο να πει - 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης.'»

«Και πώς, μοναχοί, η συνείδηση ενός μοναχού είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία; Η συνείδησή μου είναι χωρίς πάθος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου είναι χωρίς μίσος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου είναι χωρίς αυταπάτη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε πάθος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε μίσος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε αυταπάτη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στην ηδονική ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στη λεπτοφυή υλική ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στην άυλη ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία. Όταν λοιπόν, μοναχοί, η συνείδηση ενός μοναχού είναι καλά καλλιεργημένη με σοφία, σε αυτόν τον μοναχό, μοναχοί, είναι κατάλληλο να πει - 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης.'» Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον πέτρινο στύλο

26. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Τσαντικάπουττα διέμεναν στη Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκεί ο σεβάσμιος Τσαντικάπουττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Ο Ντεβαντάττα, φίλοι, διδάσκει έτσι τη Διδασκαλία στους μοναχούς - 'Όταν λοιπόν, φίλοι, η συνείδηση ενός μοναχού έχει συσσωρευτεί με τον νου, σε αυτόν τον μοναχό είναι κατάλληλο να δηλώσει - 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης.'»

«Και πώς, φίλε, η συνείδηση ενός μοναχού είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου; 'Η συνείδησή μου είναι χωρίς πάθος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου είναι χωρίς μίσος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου είναι χωρίς αυταπάτη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε πάθος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε μίσος' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε αυταπάτη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στην ηδονική ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στη λεπτοφυή υλική ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου· 'η συνείδησή μου δεν είναι υποκείμενη σε επιστροφή στην άυλη ύπαρξη' - έτσι η συνείδηση είναι καλά καλλιεργημένη με τον νου. Για έναν μοναχό με έτσι σωστά απελευθερωμένη συνείδηση, φίλε, ακόμη κι αν έντονες υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· η συνείδησή του παραμένει αμιγής, σταθερή, έχοντας φτάσει στην αδιαταραξία, και παρατηρεί την παρακμή της.

«Όπως, φίλε, ένας πέτρινος στύλος δεκαέξι πήχεων. Από αυτόν οκτώ πήχεις θα ήταν κάτω στο έδαφος, οκτώ πήχεις πάνω από το έδαφος. Τότε ακόμη κι αν από την ανατολική κατεύθυνση ερχόταν σφοδρή καταιγίδα με άνεμο, δεν θα το έκανε να τρέμει, δεν θα το έκανε να ταραίζεται· τότε από τη δυτική... τότε από τη βόρεια... τότε ακόμη κι αν από τη νότια κατεύθυνση ερχόταν σφοδρή καταιγίδα με άνεμο, δεν θα το έκανε να τρέμει, δεν θα το έκανε να ταραίζεται. Για ποιο λόγο; Λόγω του βάθους, φίλε, των θεμελίων και της καλής στερέωσης του πέτρινου στύλου. Ακριβώς έτσι, φίλε, για έναν μοναχό με σωστά απελευθερωμένη συνείδηση, ακόμη κι αν έντονες υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· η συνείδησή του παραμένει αμιγής, σταθερή, έχοντας φτάσει στην αδιαταραξία, και παρατηρεί την παρακμή της.

«Ακόμη κι αν έντονοι ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα... νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου έρχονται στο πεδίο αίσθησης του νου, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· η συνείδησή του παραμένει αμιγής, σταθερή, έχοντας φτάσει στην αδιαταραξία, και παρατηρεί την παρακμή της». Έκτο.

7. Η πρώτη ομιλία για την εχθρότητα

27. Τότε ο οικοδεσπότης Ανάθαπίντικα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον οικοδεσπότη Ανάθαπίντικα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όταν, οικοδεσπότη, για έναν ευγενή μαθητή οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει, και είναι προικισμένος με τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο

κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'».

«Ποιοι είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει; Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που σκοτώνει έμβια όντα, εξαιτίας του φόνου έμβιων όντων, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· αυτός που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων ούτε γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Σε αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που παίρνει το μη δοσμένο... κ.λπ... αυτός που συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές... ο ψεύτης... αυτός που καταναλώνει οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών, ηδυπότων και μεθυστικών που προξενούν απροσεξία, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· αυτός που απέχει από τα οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία ούτε γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Σε αυτόν που απέχει από οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει. Αυτοί είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει.

«Με ποιους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος; Εδώ, οικοδεσπότη, ένας ευγενής μαθητής είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'.

Είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'.

Είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά· δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα· αυτή η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'.

Είναι προικισμένος με ηθική αρεστή στους ευγενείς, άθραυστη, αδιάτρητη, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, ελευθερωτική, επαινεμένη από τους νοήμονες, μη προσκολλημένη, οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Με αυτούς τους τέσσερις

παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος.

«Όταν, οικοδεσπότη, αυτοί οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει για τον ευγενή μαθητή, και είναι προικισμένος με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'». Έβδομη.

8. Η δεύτερη ομιλία για την εχθρότητα

28. «Όταν, μοναχοί, για έναν ευγενή μαθητή οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει, και είναι προικισμένος με τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'».

«Ποιοι είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει; Ό,τι, μοναχοί, αυτός που σκοτώνει έμβια όντα, εξαιτίας του φόβου έμβιων όντων, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· αυτός που απέχει από τον φόβο έμβιων όντων... κ.λπ... έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, μοναχοί, αυτός που παίρνει το μη δοσμένο... κ.λπ... αυτός που καταναλώνει οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, εξαιτίας της κατανάλωσης οينوπνευματωδών ποτών, ηδυπότων και μεθυστικών που προξενούν απροσεξία, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· αυτός που απέχει από τα οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία ούτε γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Σε αυτόν που απέχει από οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει. Αυτοί είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει.

«Με ποιους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. στη Διδασκαλία... κ.λπ... στην Κοινότητα... είναι προικισμένος με ηθική αρεστή στους ευγενείς, άθραυστη, αδιάτρητη, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, ελευθερωτική, επαινεμένη από τους νοήμονες, μη προσκολλημένη, οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος.

«Όταν, μοναχοί, αυτοί οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει για τον ευγενή μαθητή, και είναι προικισμένος με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τις αφορμές μνησικακίας

29. «Αυτές οι εννέα, μοναχοί, είναι οι αφορμές μνησικακίας. Ποιες εννέα; 'Μου έκανε βλάβη' - έτσι δημιουργεί μνησικακία· 'μου κάνει βλάβη' - έτσι δημιουργεί μνησικακία· 'θα μου κάνει βλάβη' - έτσι δημιουργεί μνησικακία· 'έκανε βλάβη σε κάποιον αγαπημένο και ευχάριστο σε μένα' - έτσι... κ.λπ... 'κάνει βλάβη' - έτσι... κ.λπ... 'θα κάνει βλάβη' - έτσι δημιουργεί μνησικακία· 'έκανε καλό σε κάποιον μη αγαπημένο και δυσάρεστο σε μένα' - έτσι... κ.λπ... 'κάνει καλό' - έτσι... κ.λπ... 'θα κάνει καλό' - έτσι δημιουργεί μνησικακία. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα αφορμές μνησικακίας». Ένατη.

10. Η ομιλία για την απομάκρυνση της μνησικακίας

30. «Αυτοί είναι οι εννέα τρόποι απομάκρυνσης της μνησικακίας, μοναχοί. Ποια είναι τα εννέα; 'Μου έκανε βλάβη, πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ;' - έτσι απομακρύνει τη μνησικακία· 'μου κάνει βλάβη, πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ;' - έτσι απομακρύνει τη μνησικακία· 'θα μου κάνει βλάβη, πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ;' - έτσι απομακρύνει τη μνησικακία· 'σε κάποιον αγαπημένο και ευχάριστο σε μένα έκανε βλάβη... κ.λπ... κάνει βλάβη... κ.λπ... θα κάνει βλάβη, πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ;' - έτσι απομακρύνει τη μνησικακία· 'σε κάποιον μη αγαπημένο και δυσάρεστο σε μένα έκανε καλό... κ.λπ... κάνει καλό... κ.λπ... θα κάνει καλό, πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ;' - έτσι απομακρύνει τη μνησικακία. Αυτοί λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα τρόποι απομάκρυνσης της μνησικακίας». Δέκατη.

11. Η ομιλία για τη σταδιακή παύση

31. «Αυτές οι εννέα, μοναχοί, είναι οι σταδιακές παύσεις. Ποια είναι τα εννέα; Σε αυτόν που έχει επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, η ηδονική αντίληψη έχει καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, ο λογισμός και ο συλλογισμός έχουν καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, η αγαλλίαση έχει καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, η εισπνοή και η εκπνοή έχουν καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, η αντίληψη της υλικής μορφής έχει καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου έχει καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης έχει καταπαύσει· σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας έχει καταπαύσει· Σε αυτόν που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, η αντίληψη και το αίσθημα έχουν καταπαύσει. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα σταδιακές παύσεις». Ενδέκατη.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Οι θέσεις, ο χαλούνγκα, η επιθυμία, τα επτά της σοφίας, ο λίθινος στύλος·
δύο έχθρες, δύο μνησικακίες, και με τη σταδιακή παύση.

4. Το μεγάλο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για τις σταδιακές διαμονές

32. «Αυτές, μοναχοί, είναι οι εννέα σταδιακές διαμονές. Ποια είναι τα εννέα; Η πρώτη διαλογιστική έκσταση, η δεύτερη διαλογιστική έκσταση, η τρίτη διαλογιστική έκσταση, η τέταρτη διαλογιστική έκσταση, το επίπεδο του άπειρου χώρου, το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, το επίπεδο της μηδαμινότητας, το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, η παύση της αντίληψης και του αισθήματος - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα σταδιακές διαμονές». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την επίτευξη των σταδιακών διαμονών

33. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, αυτές τις εννέα σταδιακές διαλογιστικές επιτεύξεις διαμονής· ακούστε το... κ.λπ... Και ποιες, μοναχοί, είναι οι εννέα σταδιακές διαλογιστικές επιτεύξεις διαμονής; Όπου οι ηδονές καταπαύουν, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει τις ηδονές διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' - έτσι λέω. 'Πού οι ηδονές καταπαύουν, και ποιοι έχοντας καταπαύσει τις ηδονές διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Εδώ οι ηδονές καταπαύουν, και αυτοί έχοντας καταπαύσει τις ηδονές διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου ο λογισμός και ο συλλογισμός καταπαύουν, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει τον λογισμό και τον συλλογισμό διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' - έτσι λέω. 'Πού ο λογισμός και ο συλλογισμός καταπαύουν, και ποιοι έχοντας καταπαύσει τον λογισμό και τον συλλογισμό διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, διαμένει· εδώ ο λογισμός και ο συλλογισμός καταπαύουν, και αυτοί έχοντας καταπαύσει τον λογισμό και τον συλλογισμό διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αγαλλίαση καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αγαλλίαση διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' - έτσι λέω. 'Πού η αγαλλίαση καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αγαλλίαση διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει· εδώ η αγαλλίαση καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αγαλλίαση διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η ευτυχία της αταραξίας καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την ευτυχία της αταραξίας διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' - έτσι λέω. 'Πού η ευτυχία της αταραξίας καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την ευτυχία της αταραξίας διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει· εδώ η ευτυχία της αταραξίας καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την ευτυχία της αταραξίας διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αντίληψη της υλικής μορφής διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' λέω. 'Πού η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αντίληψη της υλικής μορφής διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Εδώ η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αντίληψη της υλικής μορφής διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' λέω. 'Πού η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου

του άπειρου χώρου διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει. Εδώ η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' λέω. 'Πού η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Εδώ η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' λέω. 'Πού η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Εδώ η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε.

«Όπου η αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης καταπαύει, και αυτοί που έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης διαμένουν, 'σίγουρα εκείνοι οι σεβάσμιοι είναι χωρίς πόθο, κατασβεσμένοι, έχουν διαβεί, έχουν υπερβεί ως προς αυτόν τον παράγοντα' λέω. 'Πού η αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης καταπαύει, και ποιοι έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης διαμένουν - εγώ δεν γνωρίζω αυτό, εγώ δεν βλέπω αυτό', αν κάποιος

έλεγε έτσι, αυτός πρέπει να του ειπωθεί έτσι - 'Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει. Εδώ η αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης καταπαύει, και αυτοί έχοντας καταπαύσει την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης διαμένουν'. Σίγουρα, μοναχοί, ένας χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη θα δεχόταν με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και θα εξέφραζε ευχαριστίες· αφού δεχτεί με χαρά αυτό που ειπώθηκε λέγοντας «καλώς» και εκφράσει ευχαριστίες, προσκυνώντας με ενωμένες παλάμες θα υπηρετούσε. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι εννέα σταδιακές διαλογιστικές επιτεύξεις διαμονής». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την ευτυχία του Νιμπάνα

34. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Αυτό το Νιμπάνα, φίλοι, είναι ευτυχία. Αυτό το Νιμπάνα, φίλοι, είναι ευτυχία». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Τι όμως εδώ, φίλε Σαριπούττα, είναι η ευτυχία, όταν εδώ δεν υπάρχει αίσθημα;» «Αυτό ακριβώς εδώ, φίλε, είναι η ευτυχία, ότι εδώ δεν υπάρχει αίσθημα. Υπάρχουν αυτά τα πέντε, φίλε, είδη αισθησιακής ηδονής. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... κ.λπ... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά - αυτά λοιπόν, φίλε, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια, φίλε, που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, αυτή ονομάζεται, φίλε, ηδονική ευτυχία.

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Αν, φίλε, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από ηδονή συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι σε αυτόν εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από ηδονή συμβαίνουν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση. Αν, φίλε, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από λογισμό συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι σε αυτόν εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από λογισμό συμβαίνουν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αγαλλίαση συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αγαλλίαση συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αταραξία συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αταραξία συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από υλική μορφή συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από υλική μορφή συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο του άπειρου χώρου συμβαίνουν, αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι εκείνες οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο του άπειρου χώρου συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης συμβαίνουν, αυτό είναι πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αυτές οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης

συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Αν, φίλοι, σε εκείνον τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της μηδαμινότητας συμβαίνουν, αυτό είναι πάθηση για αυτόν. Όπως, φίλε, σε έναν ευτυχισμένο θα εγειρόταν δυστυχία μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αυτές οι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της μηδαμινότητας συμβαίνουν σε αυτόν. Αυτό γίνεται πάθηση για αυτόν. Όποια όμως, φίλε, είναι πάθηση, αυτό έχει δηλωθεί ως δυστυχία από τον Ευλογημένο. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Και με αυτή τη μέθοδο, φίλοι, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το Νιμπάνα είναι ευτυχία». Τρίτη.

4. Η ομιλία για την παρομοίωση με την αγελάδα

35. «Όπως, μοναχοί, μια αγελάδα ορεινή, αδαής, άπειρη, που δεν γνωρίζει το έδαφος, ανίκανη να περπατήσει σε ανώμαλο βουνό. Αυτή θα σκεφτόταν έτσι - 'Γιατί να μην πάω σε κατεύθυνση που δεν έχω πάει πριν, και να φάω χορτάρια που δεν έχω φάει πριν, και να πιω νερά που δεν έχω πει πριν;' Αυτή, χωρίς να τοποθετήσει καλά το μπροστινό πόδι, θα σήκωνε το πίσω πόδι. Αυτή ούτε θα πήγαινε σε κατεύθυνση που δεν είχε πάει πριν, ούτε θα έτρωγε χορτάρια που δεν είχε φάει πριν, ούτε θα έπινε νερά που δεν είχε πει πριν· και στην περιοχή όπου στεκόταν όταν σκέφτηκε έτσι - 'Γιατί να μην πάω σε κατεύθυνση που δεν έχω πάει πριν, και να φάω χορτάρια που δεν έχω φάει πριν, και να πιω νερά που δεν έχω πει πριν;' σε εκείνη την περιοχή δεν θα επέστρεφε με ασφάλεια. Για ποιο λόγο; Διότι πράγματι, μοναχοί, εκείνη η αγελάδα ορεινή είναι αδαής, άπειρη, που δεν γνωρίζει το έδαφος, ανίκανη να περπατήσει σε ανώμαλο βουνό. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, εδώ κάποιος μοναχός αδαής, άπειρος, που δεν γνωρίζει το έδαφος, ανίκανος, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει· αυτός δεν ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, δεν το αναπτύσσει, δεν το καλλιεργεί, δεν το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'Γιατί να μην διαμείνω, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση;' Αυτός δεν μπορεί με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση να διαμείνει. Αυτός σκέφτεται: 'Γιατί να μην διαμείνω, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική

έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση; Αυτός δεν μπορεί αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση να διαμείνει. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, 'μοναχός που έχει ξεπέσει και από τα δύο, που έχει παρακμάσει και από τα δύο, όπως εκείνη η αγελάδα ορεινή, αδαής, άπειρη, που δεν γνωρίζει το έδαφος, ανίκανη να περπατήσει σε ανώμαλο βουνό'».

«Όπως, μοναχοί, μια αγελάδα ορεινή, σοφή, έμπειρη, που γνωρίζει το έδαφος, επιδέξια να περπατήσει σε ανώμαλο βουνό. Αυτή θα σκεφτόταν έτσι - 'Γιατί να μην πάω σε κατεύθυνση που δεν έχω πάει πριν, και να φάω χορτάρια που δεν έχω φάει πριν, και να πιω νερά που δεν έχω πει πριν;' Αυτή, αφού τοποθετήσει καλά το μπροστινό πόδι, θα σήκωνε το πίσω πόδι. Αυτή θα πήγαινε σε κατεύθυνση που δεν είχε πάει πριν, και θα έτρωγε χορτάρια που δεν είχε φάει πριν, και θα έπινε νερά που δεν είχε πει πριν. Και στην περιοχή όπου στεκόταν όταν σκέφτηκε έτσι - 'Γιατί να μην πάω σε κατεύθυνση που δεν έχω πάει πριν, και να φάω χορτάρια που δεν έχω φάει πριν, και να πιω νερά που δεν έχω πει πριν;' σε εκείνη την περιοχή θα επέστρεφε με ασφάλεια. Για ποιο λόγο; Διότι πράγματι, μοναχοί, εκείνη η αγελάδα ορεινή είναι σοφή, έμπειρη, που γνωρίζει το έδαφος, επιδέξια να περπατήσει σε ανώμαλο βουνό. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, εδώ κάποιος μοναχός σοφός, έμπειρος, που γνωρίζει το έδαφος, επιδέξιος, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'Γιατί να μην διαμείνω, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση;' Αυτός, χωρίς να πιέζει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... εισέρχεται και παραμένει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην παραμένω με αταραξία, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και να βιώνω σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία, έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην επιτύχω την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, και να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το

αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο του άπειρου χώρου, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», και να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει το επίπεδο του άπειρου χώρου, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο του άπειρου χώρου. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», και να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», και να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, και να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Αυτός ασκεί εκείνο το χαρακτηριστικό, το αναπτύσσει, το καλλιεργεί, το καθορίζει καλά.

«Αυτός σκέφτεται έτσι - 'γιατί να μην υπερβώ πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης και, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, να διαμένω;' Αυτός, χωρίς να πιέζει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει.

«Όταν λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός επιτυγχάνει και εξέρχεται από εκείνη ακριβώς τη διαλογιστική επίτευξη, η συνείδησή του γίνεται μαλακή και εύπλαστη. Με μαλακή και εύπλαστη συνείδηση, η αυτοσυγκέντρωση γίνεται απεριόριστη και καλά αναπτυγμένη. Αυτός, με την απεριόριστη και καλά αναπτυγμένη αυτοσυγκέντρωση, προς όποια νοητική κατάσταση πρέπει να πραγματοποιηθεί με άμεση γνώση στρέφει τον νου για την πραγματοποίηση με άμεση γνώση, εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να βιώσω πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης, ενώ είμαι ένας να γίνω πολλοί, ενώ είμαι πολλοί να γίνω ένας... κ.λπ... να ασκώ κυριαρχία με το σώμα μου μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - με το στοιχείο της θείας ακοής... κ.λπ... όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να κατανοώ τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό μου νου· να κατανοώ τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· να κατανοώ τον νου με μίσος ως «νους με μίσος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· να κατανοώ τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη», ή τον νου χωρίς αυταπάτη... τον συσταλμένο νου... τον διασπασμένο νου... τον εξυψωμένο νου... τον μη εξυψωμένο νου... τον υπερβατικό νου... τον μη υπερβατικό νου... τον αυτοσυγκεντρωμένο νου... τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου... τον απελευθερωμένο νου... να κατανοώ τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους»", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... έτσι να θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο... κ.λπ... να κατανοούσα τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τη διαλογιστική έκσταση

36. «Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την πρώτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την τρίτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την τέταρτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο του άπειρου χώρου επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο άπειρης συνείδησης επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο της μηδαμινότητας επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών· λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την παύση της αντίληψης και του αισθήματος επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών.

«Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την πρώτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις

ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο.

«Όπως, μοναχοί, ένας τοξότης ή ένας μαθητευόμενος τοξότης, αφού εξασκηθεί σε ένα ομοίωμα ανθρώπου από άχυρο ή σε έναν σωρό πηλού, αυτός αργότερα γίνεται ικανός να ρίχνει μακριά και να χτυπάει ακαριαία και να συντρίβει μεγάλο σώμα· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. «Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την πρώτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την τρίτη διαλογιστική έκσταση... «Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την τέταρτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξαγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες,

που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο.

«Όπως, μοναχοί, ένας τοξότης ή ένας μαθητευόμενος τοξότης, αφού εξασκηθεί σε ένα ομοίωμα ανθρώπου από άχυρο ή σε έναν σωρό πηλού, αυτός αργότερα γίνεται ικανός να ρίχνει μακριά και να χτυπάει ακαριαία και να συντρίβει μεγάλο σώμα· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα... κ.λπ... μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. «Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από την τέταρτη διαλογιστική έκσταση επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο του άπειρου χώρου επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο.

«Όπως, μοναχοί, ένας τοξότης ή ένας μαθητευόμενος τοξότη, αφού εξασκηθεί σε ένα ομοίωμα ανθρώπου από άχυρο ή σε έναν σωρό πηλού, αυτός αργότερα γίνεται ικανός να ρίχνει μακριά και να χτυπάει ακαριαία και να συντρίβει μεγάλο σώμα· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη... κ.λπ... μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. «Λέω, μοναχοί, ότι σε εξάρτηση από το επίπεδο του άπειρου χώρου επιτυγχάνεται η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Σε εξάρτηση από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, μοναχοί... κ.λπ...σε εξάρτηση από το επίπεδο της μηδαμινότητας, μοναχοί, λέω ότι υπάρχει η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο.

«Όπως, μοναχοί, ένας τοξότης ή ένας μαθητευόμενος τοξότη, αφού εξασκηθεί σε ένα ομοίωμα ανθρώπου από άχυρο ή σε έναν σωρό πηλού, αυτός αργότερα γίνεται ικανός να ρίχνει μακριά και να χτυπάει ακαριαία και να συντρίβει μεγάλο σώμα· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Αυτός, ό,τι εκεί υπάρχει που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, αυτές τις νοητικές καταστάσεις τις θεωρεί ως παροδικές, ως πόνο, ως αρρώστια, ως απόστημα, ως βέλος, ως δυστυχία, ως πάθηση, ως ξένες, ως αποσύνθεση, ως κενές, ως μη-εαυτό. Αυτός αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αυτός, αφού αποσύρει τη συνείδηση από αυτές τις νοητικές καταστάσεις, κατευθύνει τη συνείδηση προς το αθάνατο στοιχείο: «Αυτό είναι γαλήνιο, αυτό είναι εξαίσιο, δηλαδή ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα». Αυτός, αδιάλειπτος σε αυτό, επιτυγχάνει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αν δεν επιτύχει την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, με

αυτό ακριβώς το πάθος για τη Διδασκαλία, με αυτή την απόλαυση της Διδασκαλίας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών, γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. 'Σε εξάρτηση από το επίπεδο της μηδαμινότητας, λέω ότι υπάρχει η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όσο εκτείνεται η επίτευξη με αντίληψη, τόσο εκτείνεται η διείσδυση στην τελική απελευθερωτική γνώση. Όσον αφορά όμως αυτά τα δύο επίπεδα, μοναχοί - η επίτευξη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης και η παύση της αντίληψης και του αισθήματος, αυτά, μοναχοί, λέω ότι πρέπει να περιγραφούν ορθά από τους διαλογιστές που είναι επιδέξιοι στην επίτευξη και επιδέξιοι στην ανάδυση από την επίτευξη, αφού επιτύχουν και αναδυθούν». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Άναντα

37. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Εκεί ο σεβάσμιος Άναντα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα. Ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό:

«Θαυμαστό, φίλε, εκπληκτικό, φίλε! Πόσο πολύ από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον περιορισμό κατανοήθηκε για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα. Θα υπάρχει πράγματι το ίδιο μάτι και εκείνες οι υλικές μορφές, αλλά δεν θα βιώνει αυτή την αισθητήρια βάση. Θα υπάρχει πράγματι το ίδιο αυτί και εκείνοι οι ήχοι, αλλά δεν θα βιώνει αυτή την αισθητήρια βάση. Θα υπάρχει πράγματι η ίδια μύτη και εκείνες οι οσμές, αλλά δεν θα βιώνει αυτή την αισθητήρια βάση. Θα υπάρχει πράγματι η ίδια γλώσσα και εκείνες οι γεύσεις, αλλά δεν θα βιώνει αυτή την αισθητήρια βάση. Θα υπάρχει πράγματι το ίδιο σώμα και εκείνα τα απτά αντικείμενα, αλλά δεν θα βιώνει αυτή την αισθητήρια βάση».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον σεβάσμιο Άναντα - «Αυτός που έχει αντίληψη πράγματι, φίλε Άναντα, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση ή αυτός που δεν έχει αντίληψη;» «Αυτός που έχει αντίληψη πράγματι, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση, όχι αυτός που δεν έχει αντίληψη».

«Με ποια αντίληψη όμως, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση;» «Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Ακόμη και με τέτοια αντίληψη, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει. Ακόμη και με τέτοια αντίληψη, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Ακόμη και με τέτοια αντίληψη, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση».

«Κάποτε εγώ, φίλε, διέμενα στη Σακέτα, στο δάσος Αντζάνα, στο πάρκο των ελαφιών. Τότε, φίλε, η μοναχή κάτοικος της Τζατίλα πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, φίλε, η μοναχή κάτοικος της Τζατίλα μου είπε: 'Αυτή, σεβάσμιε Άναντα, η αυτοσυγκέντρωση που δεν κλίνει προς τα εμπρός ούτε κλίνει προς τα πίσω, ούτε επιτυγχάνεται μέσω καταστολής και αποτροπής με προσπάθεια, λόγω της απελευθέρωσης είναι σταθερή, λόγω της σταθερότητας είναι ικανοποιημένη, λόγω της ικανοποίησης δεν ταραάζεται. Αυτή, σεβάσμιε Άναντα, η αυτοσυγκέντρωση με ποιον καρπό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;'

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, φίλε, είπα στη μοναχή κάτοικο της Τζατίλα: 'Αυτή, αδελφή, η αυτοσυγκέντρωση που δεν κλίνει προς τα εμπρός ούτε κλίνει προς τα πίσω, ούτε επιτυγχάνεται μέσω καταστολής και αποτροπής με προσπάθεια, λόγω της απελευθέρωσης είναι σταθερή, λόγω της σταθερότητας είναι ικανοποιημένη, λόγω της ικανοποίησης δεν ταραάζεται. Αυτή, αδελφή, η αυτοσυγκέντρωση έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο ότι έχει ως καρπό την τελική απελευθερωτική γνώση'. Ακόμη και με τέτοια αντίληψη, φίλε, δεν βιώνει εκείνη την αισθητήρια βάση». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον κοσμολόγο

38. Τότε δύο βραχμάνοι οπαδοί της κοσμολογικής φιλοσοφίας πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι βραχμάνοι είπαν στον Ευλογημένο:

«Ο Πούρανα Κάσσαπα, αγαπητέ Γκόταμα, είναι παντογνώστης, βλέπει τα πάντα, διακηρύσσει πλήρη γνώση και ενόραση: 'Είτε περπατώ είτε στέκομαι είτε κοιμάμαι είτε είμαι ξύπνιος, η γνώση και η ενόραση είναι συνεχώς και αδιάκοπα παρούσα σε μένα'. Αυτός λέει τα εξής: 'Εγώ με άπειρη γνώση ζω γνωρίζοντας και βλέποντας τον άπειρο κόσμο'. Αυτός επίσης, αγαπητέ Γκόταμα, ο Τζαϊν Νατάπουττα είναι παντογνώστης, βλέπει τα πάντα, διακηρύσσει πλήρη γνώση και ενόραση: 'Είτε περπατώ είτε στέκομαι είτε κοιμάμαι είτε είμαι ξύπνιος, η γνώση και η ενόραση είναι συνεχώς και αδιάκοπα παρούσα σε μένα'. Αυτός λέει τα εξής: 'Εγώ με άπειρη γνώση ζω γνωρίζοντας και βλέποντας τον άπειρο κόσμο'. Από αυτούς τους δύο που διακηρύσσουν γνώση, αγαπητέ Γκόταμα, από αυτούς τους δύο που αντιφάσκουν μεταξύ τους, ποιος είπε την αλήθεια, ποιος ψεύδεται;»

«Αρκετά, βραχμάνοι! Ας μείνει αυτό - 'από αυτούς τους δύο που διακηρύσσουν γνώση, από αυτούς τους δύο που αντιφάσκουν μεταξύ τους, ποιος είπε την αλήθεια, ποιος ψεύδεται'. Θα σας διδάξω τη Διδασκαλία, βραχμάνοι· ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησαν εκείνοι οι βραχμάνοι στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όπως, βραχμάνοι, τέσσερις άνδρες θα στέκονταν στις τέσσερις κατευθύνσεις, προικισμένοι με την υπέρτατη ταχύτητα και με το υπέρτατο βήμα. Αυτοί θα ήταν προικισμένοι με τέτοια ταχύτητα, όπως ακριβώς ένας τοξότης με δυνατό τόξο,

εκπαιδευμένος, με εξασκημένο χέρι, με αποδεδειγμένη στόχευση, με ελαφρύ βέλος θα εκτόξευε χωρίς δυσκολία οριζοντίως τη σκιά ενός φοίνικα· και με τέτοιο βήμα, όπως ακριβώς από τον ανατολικό ωκεανό στον δυτικό ωκεανό· τότε ένας άνδρας στεκόμενος στην ανατολική κατεύθυνση θα έλεγε έτσι: 'Εγώ με το περπάτημα θα φτάσω στο τέλος του κόσμου'. Αυτός, εκτός από το φαγητό, το ποτό, τη μάσηση και τη γεύση, εκτός από την αφόδευση και την ούρηση, εκτός από την αποδίωξη της υπνηλίας και της κούρασης, με διάρκεια ζωής εκατό χρόνια, ζώντας εκατό χρόνια, ταξιδεύοντας εκατό χρόνια, χωρίς να φτάσει στο τέλος του κόσμου, θα πέθαινε στο ενδιαμέσο. Τότε από τη δυτική κατεύθυνση... κ.λπ... τότε από τη βόρεια κατεύθυνση... τότε ένας άνδρας στεκόμενος στη νότια κατεύθυνση θα έλεγε έτσι: 'Εγώ με το περπάτημα θα φτάσω στο τέλος του κόσμου'. Αυτός, εκτός από το φαγητό, το ποτό, τη μάσηση και τη γεύση, εκτός από την αφόδευση και την ούρηση, εκτός από την αποδίωξη της υπνηλίας και της κούρασης, με διάρκεια ζωής εκατό χρόνια, ζώντας εκατό χρόνια, ταξιδεύοντας εκατό χρόνια, χωρίς να φτάσει στο τέλος του κόσμου, θα πέθαινε στο ενδιαμέσο. Για ποιο λόγο; Δεν λέω, βραχμάνοι, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με τέτοιο τρέξιμο. Εγώ όμως, βραχμάνοι, δεν λέω ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας.

«Αυτά τα πέντε, βραχμάνοι, είδη αισθησιακής ηδονής στη διαγωγή των ευγενών ονομάζονται κόσμος. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... κ.λπ... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά· αυτά λοιπόν, βραχμάνοι, τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής στη διαγωγή των ευγενών ονομάζονται κόσμος.

«Εδώ, βραχμάνοι, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Αυτός ονομάζεται, βραχμάνοι, 'μοναχός που έχοντας φτάσει στο άκρο του κόσμου, διαμένει στο άκρο του κόσμου'. Άλλοι του λένε έτσι - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'. Κι εγώ πράγματι, βραχμάνοι, έτσι λέω - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'».

«Επιπλέον, βραχμάνοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός ονομάζεται, βραχμάνοι, 'μοναχός που έχοντας φτάσει στο άκρο του κόσμου, διαμένει στο άκρο του κόσμου'. Άλλοι του λένε έτσι - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'. Κι εγώ πράγματι, βραχμάνοι, έτσι λέω - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'».

«Επιπλέον, βραχμάνοι, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας

επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Αυτός ονομάζεται, βραχμάνοι, 'μοναχός που έχοντας φτάσει στο άκρο του κόσμου, διαμένει στο άκρο του κόσμου'. Άλλοι του λένε έτσι - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'. Κι εγώ πράγματι, βραχμάνοι, έτσι λέω - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'».

«Επιπλέον, βραχμάνοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει... κ.λπ... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει... κ.λπ... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Αυτός ονομάζεται, βραχμάνοι, 'μοναχός που έχοντας φτάσει στο άκρο του κόσμου, διαμένει στο άκρο του κόσμου'. Άλλοι του λένε έτσι - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'. Κι εγώ πράγματι, βραχμάνοι, έτσι λέω - 'και αυτός περιλαμβάνεται στον κόσμο, και αυτός δεν έχει απελευθερωθεί από τον κόσμο'».

«Επιπλέον, βραχμάνοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Αυτός ονομάζεται, βραχμάνοι, 'μοναχός που έχοντας φτάσει στο τέλος του κόσμου, διαμένει στο τέλος του κόσμου, αυτός που έχει διαβεί την προσκόλληση στον κόσμο'». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τη μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων

39. «Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ξέσπασε μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων. Σε εκείνη τη μάχη, μοναχοί, οι τιτάνες νίκησαν, οι θεοί ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι θεοί υποχώρησαν με κατεύθυνση προς τον βορρά, οι τιτάνες τους καταδίωκαν. Τότε, μοναχοί, στους θεούς ήρθε αυτή η σκέψη: 'Οι τιτάνες μας καταδιώκουν. Γιατί να μην πολεμήσουμε και για δεύτερη φορά με τους τιτάνες; Για δεύτερη φορά, μοναχοί, οι θεοί πολέμησαν με τους τιτάνες. Για δεύτερη φορά, μοναχοί, οι τιτάνες νίκησαν, οι θεοί ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι θεοί υποχώρησαν με κατεύθυνση προς τον βορρά, οι τιτάνες τους καταδίωκαν.

Τότε, μοναχοί, στους θεούς ήρθε αυτή η σκέψη: 'Οι τιτάνες μας καταδιώκουν. Γιατί να μην πολεμήσουμε και για τρίτη φορά με τους τιτάνες; Για τρίτη φορά, μοναχοί, οι θεοί πολέμησαν με τους τιτάνες. Για τρίτη φορά, μοναχοί, οι τιτάνες νίκησαν, οι θεοί ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι θεοί, φοβισμένοι, μπήκαν στην πόλη των θεών. Και στους θεούς που είχαν πάει στην πόλη των θεών, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Τώρα εμείς διαμένουμε έχοντας φτάσει σε καταφύγιο από τον φόβο, απρόσβλητοι από τους τιτάνες.' Και στους τιτάνες, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Τώρα οι θεοί διαμένουν έχοντας φτάσει σε καταφύγιο από τον φόβο, απρόσβλητοι από εμάς.'

«Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ξέσπασε μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων. Σε εκείνη τη μάχη, μοναχοί, οι θεοί νίκησαν, οι τιτάνες ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι τιτάνες υποχώρησαν με κατεύθυνση προς τον νότο, οι θεοί τους καταδίωκαν. Τότε, μοναχοί, στους τιτάνες ήρθε αυτή η σκέψη: 'Οι θεοί μας καταδιώκουν. Γιατί να μην πολεμήσουμε και για δεύτερη φορά με τους θεούς; Για δεύτερη φορά, μοναχοί, οι

τιτάνες πολέμησαν με τους θεούς. Για δεύτερη φορά, μοναχοί, οι θεοί νίκησαν, οι τιτάνες ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι τιτάνες υποχώρησαν με κατεύθυνση προς τον νότο, οι θεοί τους καταδίωκαν.

Τότε, μοναχοί, στους τιτάνες ήρθε αυτή η σκέψη: 'Οι θεοί μας καταδιώκουν. Γιατί να μην πολεμήσουμε και για τρίτη φορά με τους θεούς;' Για τρίτη φορά, μοναχοί, οι τιτάνες πολέμησαν με τους θεούς. Για τρίτη φορά, μοναχοί, οι θεοί νίκησαν, οι τιτάνες ηττήθηκαν. Και ηττημένοι, μοναχοί, οι τιτάνες, φοβισμένοι, μπήκαν στην πόλη των τιτάνων. Και στους τιτάνες που είχαν πάει στην πόλη των τιτάνων, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Τώρα εμείς διαμένουμε έχοντας φτάσει σε καταφύγιο από τον φόβο, απρόσβλητοι από τους θεούς.' Και στους θεούς, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Τώρα οι τιτάνες διαμένουν έχοντας φτάσει σε καταφύγιο από τον φόβο, απρόσβλητοι από εμάς.'»

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει, εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον μοναχό έρχεται αυτή η σκέψη - 'τώρα λοιπόν εγώ διαμένω με τον εαυτό μου που έχει φτάσει σε καταφύγιο για τους φοβισμένους, απόρθητος από τον Μάρα'. Και στον Μάρα, μοναχοί, τον Κακό, έρχεται αυτή η σκέψη - 'τώρα ο μοναχός διαμένει με τον εαυτό του που έχει φτάσει σε καταφύγιο για τους φοβισμένους, απόρθητος από μένα'».

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει, εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον μοναχό έρχεται αυτή η σκέψη - 'τώρα λοιπόν εγώ διαμένω με τον εαυτό μου που έχει φτάσει σε καταφύγιο για τους φοβισμένους, απόρθητος από τον Μάρα'. Και στον Μάρα, μοναχοί, τον Κακό, έρχεται αυτή η σκέψη - 'τώρα ο μοναχός διαμένει με τον εαυτό του που έχει φτάσει σε καταφύγιο για τους φοβισμένους, απόρθητος από μένα'».

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, 'μοναχός που έθεσε τέλος στον Μάρα, που αφού κατέστρεψε το μάτι του Μάρα χωρίς ίχνος, έγινε αόρατος στον Κακό, αυτός που έχει διαβεί την προσκόλληση στον κόσμο'».

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Αυτός

ονομάζεται, μοναχοί, 'μοναχός που έθεσε τέλος στον Μάρα, που αφού κατέστρεψε το μάτι του Μάρα χωρίς ίχνος, έγινε αόρατος στον Κακό, αυτός που έχει διαβεί την προσκόλληση στον κόσμο'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τον ελέφαντα

40. «Όταν, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας που αναζητά τροφή, και ελέφαντες και ελεφαντίνες και μεγάλα ελεφαντάκια και μικρά ελεφαντάκια πηγαίνοντας μπροστά μπροστά κόβουν τις κορυφές των χορταριών, με αυτό, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας στενοχωριέται, ντρέπεται και αηδιάζει. Όταν, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας που αναζητά τροφή, και ελέφαντες και ελεφαντίνες και μεγάλα ελεφαντάκια και μικρά ελεφαντάκια τρώνε τα σπασμένα κλαδιά που έχουν λυγίσει επανειλημμένα, με αυτό, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας στενοχωριέται, ντρέπεται και αηδιάζει. Όταν, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας που έχει κατέβει στο νερό, και ελέφαντες και ελεφαντίνες και μεγάλα ελεφαντάκια και μικρά ελεφαντάκια πηγαίνοντας μπροστά μπροστά αναταράσσουν το νερό με την προβοσκίδα, με αυτό, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας στενοχωριέται, ντρέπεται και αηδιάζει. Όταν, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας που έχει βγει από το νερό, οι ελεφαντίνες περνούν τρίβοντας το σώμα του, με αυτό, μοναχοί, ο δασόβιος ελέφαντας στενοχωριέται, ντρέπεται και αηδιάζει.

«Εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον δασόβιο ελέφαντα έρχεται αυτή η σκέψη -'Εγώ τώρα διαμένω περιτριγυρισμένος από ελέφαντες, ελεφαντίνες, μεγάλα ελεφαντάκια και μικρά ελεφαντάκια. Τρώω χορτάρια με κομμένες κορυφές, και τρώνε τα σπασμένα κλαδιά μου που έχουν λυγίσει επανειλημμένα, και πίνω θολά νερά, και όταν βγαίνω από το νερό οι ελεφαντίνες περνούν τρίβοντας το σώμα μου. Γιατί να μην διαμείνω μόνος, αποτραβηγμένος από την παρέα;' Αυτός αργότερα διαμένει μόνος, αποτραβηγμένος από την παρέα, και τρώει χορτάρια με ακομμάτιστες κορυφές, και δεν τρώνε τα σπασμένα κλαδιά του που έχουν λυγίσει επανειλημμένα, και πίνει καθαρά νερά, και όταν βγαίνει από το νερό οι ελεφαντίνες δεν περνούν τρίβοντας το σώμα του.

«Εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον δασόβιο ελέφαντα έρχεται αυτή η σκέψη -'Εγώ προηγουμένως διέμενα περιτριγυρισμένος από ελέφαντες, ελεφαντίνες, μεγάλα ελεφαντάκια και μικρά ελεφαντάκια, έτρωγα χορτάρια με κομμένες κορυφές, και έτρωγαν τα σπασμένα κλαδιά μου που είχαν λυγίσει επανειλημμένα, και έπινα θολά νερά, και όταν έβγαινα από το νερό οι ελεφαντίνες περνούσαν τρίβοντας το σώμα μου. Τώρα εγώ διαμένω μόνος, αποτραβηγμένος από την παρέα, και τρώω χορτάρια με ακομμάτιστες κορυφές, και δεν τρώνε τα σπασμένα κλαδιά μου που έχουν λυγίσει επανειλημμένα, και πίνω καθαρά νερά, και όταν βγαίνω από το νερό οι ελεφαντίνες δεν περνούν τρίβοντας το σώμα μου.' Αυτός, αφού σπάσει ένα κλαδί με την προβοσκίδα και τρίψει το σώμα του με το κλαδί, ευχαριστημένος μαζεύει την προβοσκίδα του.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν ένας μοναχός διαμένει περιτριγυρισμένος από μοναχούς, μοναχές, λαϊκούς ακόλουθους, λαϊκές ακόλουθους, βασιλιάδες, βασιλικούς υπουργούς, αιρετικούς και μαθητές αιρετικών, εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον μοναχό έρχεται αυτή η σκέψη - 'Εγώ τώρα διαμένω περιτριγυρισμένος από μοναχούς, μοναχές, λαϊκούς ακόλουθους, λαϊκές ακόλουθους, βασιλιάδες, βασιλικούς υπουργούς, αιρετικούς και μαθητές αιρετικών. Γιατί να μην διαμείνω μόνος,

αποτραβηγμένος από την παρέα; Αυτός αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Αυτός, έχοντας πάει στο δάσος ή στη βάση ενός δένδρου ή σε μια άδεια οικία, κάθεται διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο.

«Αυτός, έχοντας εγκαταλείπει την πλεονεξία στον κόσμο, διαμένει με νου απαλλαγμένο από πλεονεξία, καθαρίζει τη συνείδηση από την πλεονεξία· έχοντας εγκαταλείπει τον θυμό και τη μοχθηρία, διαμένει με νου χωρίς κακία, γεμάτος συμπόνια για την ευημερία όλων των έμβιων όντων, καθαρίζει τη συνείδηση από τον θυμό και τη μοχθηρία· έχοντας εγκαταλείπει τη νωθρότητα και την υπνηλία, διαμένει απαλλαγμένος από νωθρότητα και υπνηλία, με αντίληψη του φωτός, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, καθαρίζει τη συνείδηση από τη νωθρότητα και την υπνηλία· έχοντας εγκαταλείπει την ανησυχία και την τύψη, διαμένει χωρίς ανησυχία, με εσωτερικά γαλήνιο νου, καθαρίζει τη συνείδηση από την ανησυχία και την τύψη· έχοντας εγκαταλείπει τη σκεπτικιστική αμφιβολία, διαμένει έχοντας διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία, χωρίς αμφιβολία για τις καλές νοητικές καταστάσεις, καθαρίζει τη συνείδηση από τη σκεπτικιστική αμφιβολία. Αυτός, έχοντας εγκαταλείπει αυτά τα πέντε νοητικά εμπόδια, τις ακαθαρσίες του νου που εξασθενίζουν τη σοφία, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Αυτός ευχαριστημένος μαζεύει την προβοσκίδα του. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός ευχαριστημένος μαζεύει την προβοσκίδα του.

«Με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο του άπειρου χώρου. Αυτός ευχαριστημένος μαζεύει την προβοσκίδα του. Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει... έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Αυτός, ευχαριστημένος, μαζεύει την προβοσκίδα του». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον Ταπούσσα

41. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Μάλλα. Ουρουβελακάππα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Μάλλα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε την πρωινή περίοδο της ημέρας και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στην Ουρουβελακάππα για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στην Ουρουβελακάππα για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, απευθύνθηκε

στον σεβάσμιο Άναντα: «Μείνε εδώ για τώρα, Άναντα, μέχρι να μπω στο Μεγάλο Δάσος για ημερήσια διαμονή». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο. Τότε ο Ευλογημένος, αφού μπήκε στο Μεγάλο Δάσος, κάθισε για ημερήσια διαμονή στη βάση κάποιου δένδρου.

Τότε ο οικοδεσπότης Ταπούσσα πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο οικοδεσπότης Ταπούσσα είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Εμείς, σεβάσμιε Άναντα, είμαστε λαϊκοί που απολαμβάνουμε αισθησιακές ηδονές, που βρίσκουμε ευχαρίστηση στις ηδονές, που τερπόμαστε με τις ηδονές, που χαιρόμαστε με τις ηδονές. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, σε εμάς τους λαϊκούς που απολαμβάνουμε αισθησιακές ηδονές, που βρίσκουμε ευχαρίστηση στις ηδονές, που τερπόμαστε με τις ηδονές, που χαιρόμαστε με τις ηδονές, η απάρνηση φαίνεται σαν γκρεμός. Έχω ακούσει αυτό, σεβάσμιε κύριε: 'σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή, η συνείδηση των νεαρών μοναχών εισέρχεται στην απάρνηση, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό'. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή είναι διαφορετικό για τους μοναχούς από το πλήθος των ανθρώπων, δηλαδή η απάρνηση».

«Υπάρχει πράγματι αυτή η αφορμή συζήτησης, οικοδεσπότη, για να δούμε τον Ευλογημένο. Έλα, οικοδεσπότη, θα πάμε στον Ευλογημένο· αφού πλησιάσουμε, θα αναφέρουμε αυτό το θέμα στον Ευλογημένο. Όπως μας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμαστε».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο οικοδεσπότης Ταπούσσα στον σεβάσμιο Άναντα. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα μαζί με τον οικοδεσπότη Ταπούσσα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο:

«Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο οικοδεσπότης Ταπούσσα είπε έτσι: 'Εμείς, σεβάσμιε Άναντα, είμαστε λαϊκοί που απολαμβάνουμε αισθησιακές ηδονές, που βρίσκουμε ευχαρίστηση στις ηδονές, που τερπόμαστε με τις ηδονές, που χαιρόμαστε με τις ηδονές· σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, σε εμάς τους λαϊκούς που απολαμβάνουμε αισθησιακές ηδονές, που βρίσκουμε ευχαρίστηση στις ηδονές, που τερπόμαστε με τις ηδονές, που χαιρόμαστε με τις ηδονές, η απάρνηση φαίνεται σαν γκρεμός'. Έχω ακούσει αυτό, σεβάσμιε κύριε: 'σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή, η συνείδηση των νεαρών μοναχών εισέρχεται στην απάρνηση, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό'. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή είναι διαφορετικό για τους μοναχούς από το πλήθος των ανθρώπων, δηλαδή η απάρνηση'».

«Έτσι είναι, Άναντα, έτσι είναι, Άναντα! Και σε μένα, Άναντα, πριν ακόμα από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Καλή είναι η απάρνηση, καλή είναι η αποστασιοποίηση'. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση δεν εισερχόταν στην απάρνηση, δεν γαληνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην απάρνηση, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ο κίνδυνος στις ηδονές δεν έχει

ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί συχνά από μένα, και το όφελος της απάρνησης δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει ασκηθεί από μένα. Γι' αυτό η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην απάρνηση, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στις ηδονές, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος της απάρνησης, το ασκούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισέλθει στην απάρνηση, να γαληνεύει, να σταθεροποιηθεί, να απελευθερωθεί, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στις ηδονές, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος της απάρνησης, το άσκησα. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση εισέρχεται στην απάρνηση, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, βλέποντας ότι αυτό είναι ειρηνικό. Έτσι εγώ, Άναντα, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από ηδονή συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από ηδονή συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Γιατί να μην διαμείνω, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση;' Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο χωρίς λογισμό, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο χωρίς λογισμό, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ο κίνδυνος στους λογισμούς δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί συχνά από μένα, και το όφελος του χωρίς λογισμό δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει ασκηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο χωρίς λογισμό, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό.' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στους λογισμούς, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος του χωρίς λογισμό, το ασκούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισέλθει στο χωρίς λογισμό, να γαληνεύει, να σταθεροποιηθεί, να απελευθερωθεί, βλέποντας αυτό ως ειρηνικό.' Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στους λογισμούς, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος του χωρίς λογισμό, το άσκησα. Σε μένα, Άναντα, που βλέπω αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση εισέρχεται στο χωρίς λογισμό, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Έτσι εγώ, Άναντα, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από λογισμό συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από λογισμό συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Γιατί να μην παραμείνω με αταραξία, με την

απαλλαγή από την αγαλλίαση, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και να βιώνω σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία, έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, να διαμένω;' Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο χωρίς αγαλλίαση, δεν γαλήνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο χωρίς αγαλλίαση, δεν γαλήνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ο κίνδυνος στην αγαλλίαση δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί συχνά από μένα, και το όφελος του χωρίς αγαλλίαση δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει ασκηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο χωρίς αγαλλίαση, δεν γαλήνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό.' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στην αγαλλίαση, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος του χωρίς αγαλλίαση, το ασκούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισέλθει στο χωρίς αγαλλίαση, να γαληνέψει, να σταθεροποιηθεί, να απελευθερωθεί, βλέποντας αυτό ως ειρηνικό.' Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στην αγαλλίαση, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος του χωρίς αγαλλίαση, το άσκησα. Σε μένα, Άναντα, που βλέπω αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση εισέρχεται στο χωρίς αγαλλίαση, γαληνέψει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Έτσι εγώ, Άναντα, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αγαλλίαση συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αγαλλίαση συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην επιτύχω την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, και να διαμένω;' Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, δεν γαλήνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν, ενώ έβλεπα αυτό ως ειρηνικό. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, δεν γαληνέψει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στην ευχαρίστηση της αταραξίας δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει γίνει συχνό σε μένα, και το όφελος στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, δεν γαληνέψει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στην ευχαρίστηση της αταραξίας, το έκανα συχνό, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το καλλιεργούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισέλθει στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, να γαληνέψει, να σταθεροποιηθεί, να απελευθερωθεί, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα,

αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στην ευχαρίστηση της αταραξίας, το έκανα συχνό, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το καλλιέργησα. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση εισέρχεται στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό. Έτσι εγώ, Άναντα, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αταραξία συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από αταραξία συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο του άπειρου χώρου, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», και να διαμένω;» Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο επίπεδο του άπειρου χώρου, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιούνται, δεν απελευθερώνονται, ενώ έβλεπα αυτό ως ειρηνικό. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο του άπειρου χώρου, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;» Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στις υλικές μορφές δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει γίνει συχνό, και το όφελος στο επίπεδο του άπειρου χώρου δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο του άπειρου χώρου, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στις υλικές μορφές, το έκανα συχνό, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο του άπειρου χώρου, το καλλιεργούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισέλθει στο επίπεδο του άπειρου χώρου, να γαληνεύει, να σταθεροποιηθεί, να απελευθερωθεί, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στις υλικές μορφές, το έκανα συχνό, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο του άπειρου χώρου, το καλλιέργησα. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση εισέρχεται στο επίπεδο του άπειρου χώρου, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό. Έτσι εγώ, Άναντα, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από υλική μορφή συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από υλική μορφή συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», και να διαμένω;» Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιούνται, δεν απελευθερώνονται, ενώ έβλεπα αυτό ως ειρηνικό. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, δεν γαληνεύει,

δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στο επίπεδο του άπειρου χώρου δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτός δεν έχει στοχαστεί συχνά, και το όφελος στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο του άπειρου χώρου, το στοχαζόμουν συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, το καλλιεργούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισερχόταν στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, να γαλήνευε, να σταθεροποιούνταν, να απελευθερωνόταν, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο του άπειρου χώρου, το στοχάστηκα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, το καλλιέργησα. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση εισέρχεται στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό. Έτσι εγώ, Άναντα, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο του άπειρου χώρου συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο του άπειρου χώρου συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», και να διαμένω;' Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο επίπεδο της μηδαμινότητας, δεν γαλήνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν, ενώ έβλεπα αυτό ως ειρηνικό. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της μηδαμινότητας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτός δεν έχει στοχαστεί συχνά από μένα, και το όφελος στο επίπεδο της μηδαμινότητας δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της μηδαμινότητας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, το στοχαζόμουν συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της μηδαμινότητας, το καλλιεργούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισερχόταν στο επίπεδο της μηδαμινότητας, να γαλήνευε, να σταθεροποιούνταν, να απελευθερωνόταν, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, το στοχάστηκα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της μηδαμινότητας, το καλλιέργησα. Σε μένα, Άναντα, η συνείδηση εισέρχεται στο επίπεδο της μηδαμινότητας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό. Έτσι εγώ, Άναντα, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε',

έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην επιτύχω το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, και να διαμένω;' Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση δεν εισερχόταν στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, δεν γαλήνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στο επίπεδο της μηδαμινότητας δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί συχνά από μένα, και το όφελος στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει ασκηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της μηδαμινότητας, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, το ασκούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισερχόταν στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, να γαλήνευε, να σταθεροποιούνταν, να απελευθερωνόταν, βλέποντας αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της μηδαμινότητας, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, το άσκησα. Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση εισέρχεται στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Έτσι εγώ, Άναντα, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένω. Σε μένα, Άναντα, ενώ διέμενα με αυτή τη διαμονή, αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της μηδαμινότητας συνέβαιναν. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα. Όπως, Άναντα, σε κάποιον ευτυχισμένο θα εγειρόταν πόνος μόνο ως πάθηση· ακριβώς έτσι αντιλήψεις και προσοχή συνοδευόμενες από το επίπεδο της μηδαμινότητας συνέβαιναν σε μένα. Αυτό γινόταν πάθηση για μένα.

«Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην υπερβώ το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης και, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, να διαμένω;' Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση δεν εισερχόταν στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, δεν γαλήνευε, δεν σταθεροποιούνταν, δεν απελευθερωνόταν. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό;' Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'ο κίνδυνος στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης δεν έχει ιδωθεί από μένα, και αυτό δεν έχει καλλιεργηθεί συχνά από μένα,

και το όφελος στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος δεν έχει επιτευχθεί, και αυτό δεν έχει ασκηθεί από μένα. Για αυτό το λόγο η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται, ενώ βλέπω αυτό ως ειρηνικό'. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αν εγώ, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, το καλλιεργούσα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, το ασκούσα, είναι δυνατόν η συνείδησή μου να εισερχόταν στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, να γαληνευε, να σταθεροποιούνταν, να απελευθερωνόταν, βλέποντας αυτό ως ειρηνικό'. Έτσι εγώ, Άναντα, αργότερα, έχοντας δει τον κίνδυνο στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, το καλλιέργησα συχνά, και έχοντας επιτύχει το όφελος στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, το άσκησα. Σε μένα, Άναντα, που έβλεπα αυτό ως ειρηνικό, η συνείδηση εισέρχεται στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Έτσι εγώ, Άναντα, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένω, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές οδηγήθηκαν σε πλήρη εξάλειψη.

«Όσο καιρό, Άναντα, δεν εισερχόμουν και δεν εξερχόμουν από αυτές τις εννέα σταδιακές διαλογιστικές επιτεύξεις διαμονής έτσι με τη σειρά και αντίστροφα, τόσο καιρό εγώ, Άναντα, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Όταν όμως, Άναντα, εισερχόμουν και εξερχόμουν από αυτές τις εννέα σταδιακές διαλογιστικές επιτεύξεις διαμονής έτσι με τη σειρά και αντίστροφα, τότε εγώ, Άναντα, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα - 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωση του νου μου, αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση.'» Δέκατη.

Το μεγάλο κεφάλαιο, τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο διαμονές και το Νιμπάνα, η αγελάδα με τη διαλογιστική έκσταση πέμπτη·
Ο Άναντα, οι βραχμάνοι, ο θεός, με τον ελέφαντα και τον Ταπούσσα.

5. Το κεφάλαιο για τον ασκητισμό

1. Η ομιλία για τον εγκλεισμό

42. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο σεβάσμιος Ουντάγι πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Αυτό ειπώθηκε, φίλε, από τον νεαρό θεό Παντσαλατσάντα -

"Μέσα στον εγκλεισμό βρήκε χώρο, αυτός με την ευρεία σοφία, ο μη

γνωρίζων·

αυτός που ανακάλυψε τη διαλογιστική έκσταση, ο Φωτισμένος, ο άριστος των αποσυρμένων, ο σοφός».

«Ποιος, φίλε, είναι ο εγκλεισμός, ποια είναι η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό που είπε ο Ευλογημένος;» «Αυτά τα πέντε, φίλε, είδη αισθησιακής ηδονής είπε ο Ευλογημένος ότι είναι ο εγκλεισμός. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... κ.λπ... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... Απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αυτά λοιπόν, φίλε, τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής είπε ο Ευλογημένος ότι είναι ο εγκλεισμός.

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί ο λογισμός και ο συλλογισμός δεν έχουν καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο εγκλεισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αγαλλίαση δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο εγκλεισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η ευτυχία της αταραξίας δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο εγκλεισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αντίληψη της υλικής μορφής δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο περιορισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο περιορισμός.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο περιορισμός.

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο περιορισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον εγκλεισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο. Αλλά και εκεί υπάρχει εγκλεισμός. Και τι εκεί είναι ο εγκλεισμός; Επειδή ακριβώς εκεί η αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης δεν έχει καταπαύσει, αυτός εδώ είναι ο περιορισμός.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Ακόμη και με αυτό, φίλοι, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον περιορισμό έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον μάρτυρα του σώματος

43. «'Μάρτυρας του σώματος, μάρτυρας του σώματος', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, ο μάρτυρας του σώματος έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;» «Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο μάρτυρας του σώματος έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο μάρτυρας του σώματος έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο

το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο μάρτυρας του σώματος έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο μάρτυρας του σώματος έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον απελευθερωμένο μέσω της σοφίας

44. «'Απελευθερωμένος μέσω της σοφίας, απελευθερωμένος μέσω της σοφίας', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, ο απελευθερωμένος μέσω της σοφίας έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει, και με τη σοφία την κατανοεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο απελευθερωμένος μέσω της σοφίας έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί, και με τη σοφία την κατανοεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο απελευθερωμένος μέσω της σοφίας έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον διπλά απελευθερωμένο

45. «'Απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές, απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, ο απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα, και με τη σοφία το κατανοεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Και με όποιον τρόπο υπάρχει εκείνο το επίπεδο, με τον ίδιο τρόπο διαμένει έχοντας το βιώσει με το σώμα, και με τη σοφία το κατανοεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, ο απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τη Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα

46. «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα

47. «'Το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα, το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Έκτο.

7. Η ομιλία για το Νιμπάνα

48. «'Νιμπάνα, Νιμπάνα', φίλε, λέγεται... κ.λπ... Έβδομη.

8. Η ομιλία για το τελικό Νιμπάνα

49. «'Τελικό Νιμπάνα, τελικό Νιμπάνα'... κ.λπ... Όγδοη.

9. Η ομιλία για το Νιμπάνα ως προς αυτόν τον παράγοντα

50. «'Νιμπάνα μέσω παράγοντα, Νιμπάνα μέσω παράγοντα', φίλε, λέγεται... κ.λπ... Ένατη.

10. Η ομιλία για το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή

51. «'Νιμπάνα στην παρούσα ζωή, Νιμπάνα στην παρούσα ζωή', φίλε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Ακόμη και με αυτό, φίλε, το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο με μια μέθοδο... κ.λπ...

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει, και έχοντας δει με τη σοφία, οι νοητικές διαφθορές του έχουν εξαλειφθεί. Ακόμη και με αυτό, φίλε, το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο χωρίς περιστροφές». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της ασκητικής ζωής, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ο εγκλεισμός, ο μάρτυρας του σώματος, η σοφία,
Ο απελευθερωμένος και από τις δύο πλευρές, δύο ορατά εδώ και τώρα·
Το Νιμπάνα, το τελικό Νιμπάνα,
Με τον παράγοντα και με το σχετικό με την παρούσα ζωή.

Τα πρώτα πενήντα ολοκληρώθηκαν.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών. 09. Το βιβλίο των εννέα. 1. Η πρώτη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org